

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Kertomus

(annettu asetuksen (EU) N:o 806/2014 92 artiklan 4 kohdan nojalla)

mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet kriisinratkaisuneuvoston, neuvoston ja komission suorittaessa asetuksen mukaisia tehtäviään varainhoitovuonna 2019

sekä kriisinratkaisuneuvoston, komission ja neuvoston vastaukset

Kertomuksen kuvaus:

Yhteinen kriisinratkaisumekanismi on EU:n järjestelmä, jolla hallitaan toimintansa jatkamiseen kykenemättömien pankkien kriisinratkaisua mekanismiin osallistuvissa jäsenvaltioissa. Keskeinen toimija on yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB). Muita keskeisiä toimijoita ovat komissio, neuvosto ja kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto valvoo yhteistä kriisinratkaisurahastoa, jonka avulla voidaan tukea pankkien kriisinratkaisua. Tilintarkastustuomioistuimen velvoitteisiin kuuluu laatia vuosittain kertomus mahdollisista pankkien kriisinratkaisuun liittyvistä ehdollisista vastuista.

Yhteistä kriisinratkaisurahastoa ei ole toistaiseksi käytetty, mutta ensimmäiseen kriisinratkaisuun ja muihin päätöksiin sekä yhteiseen kriisinratkaisurahastoon suoritettaviin ennakollisiin vakaumaksuihin liittyy lukuisia oikeudenkäyntimenettelyjä. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ilmoitti varainhoitovuonna 2019 ehdollisista vastuista, joissa on kyse tietyistä ennakollisiin vakaumaksuihin liittyvistä oikeudellisista haasteista. Sen sijaan se ei ilmoittanut kriisinratkaisupäätöksiin liittyvistä ehdollisista vastuista. Tilintarkastustuomioistuin ei havainnut evidenssiä, joka olisi ristiriidassa kriisinratkaisuneuvoston arvion kanssa. Tilintarkastustuomioistuin panee kuitenkin merkille, että vuonna 2020 annettavat tuomiot saattavat vaikuttaa kriisinratkaisurahastolle suoritettaviin maksuihin.

Sisällys

	Kohta
Tiivistelmä	I–IX
Johdanto	01–03
Tarkastuksen laajuus ja tarkastustapa	04–12
Tarkastuksen laajuus	04–09
Tarkastustapa	10–12
Huomautukset	13–73
Osa I: Kriisinratkaisuneuvoston ehdolliset vastuut	13–64
Kriisinratkaisupäätöksistä ja kriisinratkaisusta kieltäytymistä koskevista päätöksistä johtuviin oikeudenkäyntimenettelyihin liittyvät ehdolliset vastuut	16–36
Periaatteeseen, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan, liittyvät ehdolliset vastuut	37–40
Pankkien yhteiseen kriisinratkaisurahastoon maksamiin vakaussuorituksiin liittyvät ehdolliset vastuut	41–57
Hallintomaksuihin liittyvät ehdolliset vastuut	58–60
Muut oikeudenkäyntimenettelyt ja lisätiedot	61–64
Osa II: Komission ehdolliset vastuut	65–70
Osa III: Neuvoston ehdolliset vastuut	71–73
Johtopäätökset ja suositukset	74–78
Liitteet	
Liite I – Euroopan unionin tuomioistuimien ja käytettävissä olevat oikeussuojakeinot EU:n toimielinten, elinten, virastojen ja laitosten päätöksiä vastaan	
Liite II – Aiempina vuosina esitettyjen suositusten seuranta	

Lyhenteet

Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vastaus

Komission vastaus

Neuvoston vastaus

Tarkastustiimi

Tiivistelmä

I Yhteinen kriisinratkaisumekanismi on EU:n järjestelmä, jolla hallitaan toimintansa jatkamiseen kykenemättömien tai todennäköisesti kykenemättömien pankkien kriisinratkaisua euroalueella ja järjestelmään osallistuvissa jäsenvaltioissa. Keskeinen toimija on yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB), joka on Brysselissä toimiva EU:n elin. Se hallinnoi yhteistä kriisinratkaisurahastoa, jolla voidaan tukea pankkien kriisinratkaisua. Muita keskeisiä toimijoita kriisinratkaisuprosessissa ovat Euroopan komissio ja Euroopan unionin neuvosto sekä kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset.

II Tilintarkastustuomioistuimella on velvollisuus antaa vuosittain kertomus mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet kriisinratkaisuneuvoston, komission tai neuvoston suorittaessa kriisinratkaisutehtäviään. Ehdolliset vastuut ja varaukset kuvaavat näihin elimiin kohdistuvaa taloudellista riskiä. Käytännössä ehdollinen vastuu on esitettävä tai varaus kirjattava, jos resurssien ulosvirtauksen todennäköisyyttä ei arvioida etäiseksi.

III EU:n tuomioistuimissa ja kansallisella tasolla oli 15. kesäkuuta 2020 käynnissä useita oikeudenkäyntimenettelyjä yhteistä kriisinratkaisuneuvostoa ja komissiota (mutta ei neuvostoa) vastaan. Oikeudenkäyntimenettelyt koskivat kriisinratkaisuneuvoston ja komission kriisinratkaisutehtäviä. EU:n tuomioistuimissa pantiin vireille 104 menettelyä, jotka liittyivät kriisinratkaisupäätöksiin ja muihin kuin kriisinratkaisupäätöksiin, seitsemän tapausta, jotka liittyivät periaatteeseen, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan, ja 23 tapausta, jotka koskivat yhteiseen kriisinratkaisurahastoon suoritettavia ennakollisia vakausmaksuja. Lisäksi kriisinratkaisuneuvostolle ilmoitettiin 2 112 kansallisen tason tapausta. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa tutkittiin otos asiakirjoista, jotka liittyvät kriisinratkaisuneuvostoa ja komissiota vastaan vireille pantuihin riita-asioihin, sekä kansallisen tason oikeudenkäyntejä koskevista kuvauksista.

IV Useimmat EU:n tason tapaukset liittyvät Banco Popular Españolin kriisinratkaisuun vuonna 2017. Kantajat vaativat yhteisen kriisinratkaisuneuvoston kriisinratkaisumääräyksen ja komission hyväksymispäätöksen kumoamista. Lisäksi eräät kantajat ovat esittäneet lainvastaisuusväitteitä sovellettavaa säädöskehystä vastaan ja vahingonkorvausvaatimuksia EU:ta vastaan. Banco Popular Españolin kriisinratkaisua vastaan nostettiin yli tuhat kannetta kansallisissa tuomioistuimissa. Lisäksi unionin tuomioistuimissa on nostettu kaikkiaan kolme kannetta, joissa

vaaditaan kahden ABLV-pankin ja PNB Bankan kriisinratkaisusta kieltäytymistä koskevien yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätösten kumoamista.

V Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ei ilmoittanut ehdollisia vastuuta kohdassa IV kuvatuissa tapauksissa, sillä se piti niihin liittyvää riskiä etäisenä. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että oikeustapausten arviointi on luonteeltaan subjektiivista, koska se perustuu asiantuntija-arvioon. Lisäksi tässä vaiheessa on vaikea ennustaa näiden oikeudenkäyntimenettelyjen lopputulosta, koska asiaan liittyvää oikeuskäytäntöä ei ole olemassa. Tilintarkastustuomioistuin ei kuitenkaan löytänyt evidenssiä, joka olisi ollut ristiriidassa kriisinratkaisuneuvoston arvioinnin kanssa.

VI Banco Popular Español S.A.:n kriisinratkaisun seurauksena kriisinratkaisuneuvosto toteutti osakkeenomistajille ja velkojille tarkoitetun, mahdollisten korvauksien maksuun liittyvän menettelyn. Menettelyn pohjana on periaate, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan (*no creditor worse off*, NCWO). Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto totesi maaliskuussa 2020, että yksikään velkojista, joita asia koskee, ei ollut huonommassa asemassa kuin ne olisivat olleet kansallisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Kriisinratkaisuneuvosto päätti näin ollen olla maksamatta korvauksia osakkeenomistajille ja velkojille. Unionin tuomioistuimissa nostettiin tätä päätöstä vastaan seitsemän kannetta lähellä yhteisen kriisinratkaisuneuvoston lopullisen tilinpäätöksen vahvistamisajankohtaa. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ei näin ollen ollut vielä arvioinut kanteisiin liittyvää riskiä eikä siksi ollut ilmoittanut niiden osalta ehdollisia vastuuta.

VII Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto kerää ennakolliset vakausmaksut yhteiseen kriisinratkaisurahastoon kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten kautta. Kesäkuussa 2020 käsiteltävänä oli 23 kannetta, jotka oli nostettu kriisinratkaisuneuvoston ennakollisia vakausmaksuja koskevia päätöksiä vastaan. Kriisinratkaisuneuvosto on ilmoittanut, että sen ennakollisia vakausmaksuja koskeviin päätöksiin liittyvien EU:n tason oikeudenkäyntimenettelyjen ehdollisten vastuiden määrä on 186 miljoonaa euroa. Lisäksi se on ilmoittanut vielä 1 861 miljoonan euron ehdolliset vastuut, jotka liittyvät ilmoituksia vastaan kansallisella tasolla vireille pantuihin oikeudenkäynteihin. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että yhteinen kriisinratkaisuneuvosto pyrki asianmukaisesti arvioimaan riskiä tapauksittain ja julkistamaan niihin liittyvät ehdolliset vastuut. Tilintarkastustuomioistuin panee kuitenkin merkille, että yleinen tuomioistuin katsoi hiljattain antamassaan tuomiossa, joka ei ole vielä lopullinen, että ennakollisiin vakausmaksuihin sovellettava säädösperusta on osittain lainvastainen. Näin ollen se katsoi, että yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ei kyennyt perustelemaan päätöstään riittävästi. Lisäksi viimeaikaisessa oikeuskäytännössä on tehty selväksi, että

ainoastaan EU:n tuomioistuimet voivat antaa ratkaisun kriisinratkaisuneuvoston ennakkollisia vakausmaksuja koskevien päätösten pätevydestä. Näin ollen on hyvin epätodennäköistä, että kriisinratkaisurahastoon suoritettavia ennakkollisia vakausmaksuja koskevista kansallisista oikeudenkäyntimenettelyistä aiheutuisi riskejä.

VIII Myös komissio on Banco Popular Españolia koskevaan kriisinratkaisuun liittyvien oikeudenkäyntien kohteena EU:n tuomioistuimissa niin, että komissio on vastaajana yksin tai yhdessä kriisinratkaisuneuvoston kanssa. Komissio ei ole esittänyt asiaan liittyviä ehdollisia vastuita, koska se arvioi, että oikeudenkäynneistä aiheutuvan resurssien ulosvirtauksen todennäköisyys on etäinen. Tilintarkastustuomioistuin ei löytänyt evidenssiä, joka olisi ollut ristiriidassa komission arvioinnin kanssa. Neuvosto ei ole osallisena kriisinratkaisutehtäviinsä liittyvissä riita-asioissa, joten se ei esittänyt ehdollisia vastuita.

IX Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ja komissio pyrkivät asianmukaisesti julkistamaan ehdolliset vastuut tapauksissa, joissa siihen oli aihetta. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto paransi erityisesti tapaa, jolla se esitti yhteiseen kriisinratkaisurahastoon suoritettavia ennakkollisia vakausmaksuja koskevat oikeustapaukset tilinpäätöksessään. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ei ollut arvioinut joitakin uusia oikeustapauksia, koska ne pantiin vireille vasta touko- ja kesäkuussa 2020. Tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että uudet tapaukset ja tuomiot otetaan huomioon vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Koska tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kaikkia oikeustapauksia ei otettu huomioon yhteisen kriisinratkaisuneuvoston tileissä, se suosittelee, että yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ottaa huomioon myös tiedot, jotka ovat saatavilla kriisinratkaisupäätöksiä vastaan kansallisella tasolla vireille pannuista oikeudenkäynneistä.

Johdanto

01 Yhteinen kriisinratkaisumekanismi perustettiin asetuksella (EU) N:o 806/2014 (yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annettu asetus). Se muodostaa EU:n pankkiunionin toisen pilarin. Yhteisen kriisinratkaisumekanismiin tarkoituksena on hallita toimintansa jatkamiseen kykenemättömän tai todennäköisesti kykenemättömän pankin kriisinratkaisua ja näin minimoida kriisin vaikutus reaalityöelämään ja turvautuminen julkisiin varoihin. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on tässä mekaniisissa keskeinen toimija. Se on kaikkien euroalueella ja järjestelmään osallistuvissa jäsenvaltioissa toimivien merkittävien pankkien¹ ja rajat ylittävää toimintaa harjoittavien vähemmän merkittävien pankkikonsernien kriisinratkaisuviranomainen². Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto alkoi toimia itsenäisenä virastona 1. tammikuuta 2015, ja sillä on ollut täydet kriisinratkaisuvalltuudet 1. tammikuuta 2016 alkaen.

02 Prosessiin, jossa tehdään päätös pankin asettamisesta kriisinratkaisuun, osallistuvat kriisinratkaisuneuvosto ja Euroopan komissio. Prosessissa saattavat olla mukana myös Euroopan keskuspankki (EKP) ja Euroopan unionin neuvosto³. Yhteistä kriisinratkaisurahastoa (ks. kohta **41**) voidaan tietyin ehdoin käyttää kriisinratkaisutoimen tukena. Pankkisektori huolehtii kaikilta osin kriisinratkaisuneuvoston ja kriisinratkaisurahaston rahoituksesta.

03 Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 92 artiklan 4 kohdassa edellytetään, että tilintarkastustuomioistuin laatii kertomuksen (joko kriisinratkaisuneuvoston, neuvoston, komission tai muiden) mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet kriisinratkaisuneuvoston, neuvoston ja komission suorittaessa kyseisen asetuksen mukaisia tehtäviään. Tilintarkastustuomioistuin voi pyytää kaikki tehtäviensä suorittamisessa tarvittavat tiedot⁴ näiltä elimiltä.

¹ Tässä kertomuksessa käytetään nimitystä ”pankki” yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 2 artiklassa tarkoitetuista yhteisöistä.

² Luettelo pankeista, joiden kriisinratkaisuviranomaisena yhteinen kriisinratkaisuneuvosto toimii, löytyy osoitteesta <https://srb.europa.eu/en/content/banks-within-remit-srm-and-srb>

³ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 18 artikla.

⁴ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 92 artiklan 8 kohta.

Tarkastuksen laajuus ja tarkastustapa

Tarkastuksen laajuus

04 Tässä tarkastuskertomuksessa käsitellään yksinomaan ehdollisia vastuita, jotka ovat aiheutuneet kriisinratkaisuneuvoston, komission ja neuvoston suorittaessa yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen mukaisia tehtäviään⁵. Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston osalta tilintarkastustuomioistuin ottaa tässä kertomuksessa huomioon kaikki mahdolliset ehdolliset vastuut. Kertomus kattaa varainhoitovuoden 2019. Varainhoitovuoden 2019 aikana syntyneiden ehdollisten vastuiden lisäksi tilinpitäjän on otettava huomioon kaikki tilinpäätöksen esittämisaikankohtaan mennessä saadut asiaankuuluvat tiedot⁶. Näin ollen oikeat ja riittävät tiedot sisältävän tilinpäätöksen esittämistä varten voidaan vaatia oikaisuja ja lisätietoja, ja se voi sisältää vuoden 2020 aikana saatuja tietoja. Varainhoitovuoden 2019 tilinpäätökset esitettiin seuraavasti:

- yhteinen kriisinratkaisuneuvosto 15. kesäkuuta 2020
- Euroopan komissio 18. kesäkuuta 2020
- Euroopan unionin neuvosto 28. toukokuuta 2020.

05 Euroopan tilintarkastustuomioistuin tarkasti myös komission ja neuvoston⁷ sekä yhteisen kriisinratkaisuneuvoston⁸ tilinpäätökset varainhoitovuodelta 2019. Ne esitetään muissa kertomuksissa.

06 Ehdolliset vastuut on esitettävä tilinpäätöksessä Euroopan unionin kirjanpitosäännön 10 mukaisesti. Kirjanpitosääntö perustuu julkissektorin kansainvälisen tilinpäätösstandardiin 19 – Varaukset, ehdolliset varat ja ehdolliset vastuut (ks. [laatikko 1](#)). Ehdolliset vastuut ja varaukset kuvaavat olennaisilta osin yhteisöön kohdistuvaa taloudellista riskiä.

⁵ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 92 artiklan 4 kohta.

⁶ Komission delegoitu asetus (EU) 2019/715 (EUVL L 122, 10.5.2019, s. 1), 98 artiklan 4 kohta.

⁷ Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukset varainhoitovuodelta 2019.

⁸ Vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2019, kohta 54.

Laatikko 1 – Ehdollisen vastuun määritelmä

Ehdollinen vastuu on

mahdollinen velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan Euroopan unionin määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa, tai

olemassa oleva velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena mutta jota ei merkitä taseeseen, koska ei ole todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia ilmentävien resurssien ulosvirtausta unionilta, tai velvoitteen suuruus ei ole määritettävissä riittävän luotettavasti.

07 Sen määrittämiseksi, onko ehdollinen vastuu esitettävä tai varaus kirjattava, on arvioitava resurssien ulosvirtauksen todennäköisyys. Jos resurssien tuleva ulosvirtaus on

- selvää, vastuu on kirjattava
- todennäköistä, varaus on kirjattava
- mahdollista, ehdollinen vastuu on esitettävä
- etäistä, vastuuta tai varausta ei tarvitse esittää.

08 Kriisinvastavaroitusneuvosto, komissio ja neuvosto ovat täsmentäneet näitä todennäköisyyksiä yksityiskohtaisemmin omissa tilinpäätöksen laatimisperiaatteissaan. Markkinakäytäntöjen tapaan kriisinvastavaroitusneuvoston ja neuvoston määrittelyn perusteella todennäköisyys on ”etäinen”, jos se on alle 10 prosenttia, ja vastaavasti ”mahdollinen”, jos se on 10–50 prosenttia (ks. [taulukko 1](#)). Komission määritelmän mukaan todennäköisyys on ”etäinen”, jos se on alle 20 prosenttia, ja vastaavasti ”mahdollinen”, jos se on 20–50 prosenttia.

Taulukko 1 – Todennäköisyyden määritelmät asianomaisissa EU:n elimissä

EU:n elin	Kaukainen	Mahdollinen	Todennäköinen	Selvä
SRB	<10 %	≥10 % – ≤50 %	>50 % – <100 %	100 %
Komissio	<20 %	≥20 % – ≤50 %	>50 % – <100 %	100 %
Neuvosto	<10 %	≥10 % – ≤50 %	>50 % – <100 %	100 %

Lähde: Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston, komission ja neuvoston kirjanpitokäytännöt.

09 EU:n kirjanpitosäännön 10 mukaan jokaisesta ehdollisten vastuiden luokasta on esitettävä seuraavat tiedot:

- lyhyt kuvaus ehdollisen vastuun luonteesta
- arvio vastuun taloudellisesta vaikutuksesta
- tieto resurssien ulosvirtauksen määrään ja ajankohtaan liittyvistä epävarmuustekijöistä
- mahdollisten korvausten todennäköisyys.

Tarkastustapa

10 Yhteistä kriisinratkaisuneuvostoa ja komissiota vastaan oli 15. kesäkuuta 2020 vireillä oikeudenkäyntimenettelyjä, jotka liittyvät niiden yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen mukaisten tehtävien suorittamiseen (ks. [taulukko 2](#)). Neuvostoa vastaan ei ollut vireillä oikeudenkäyntimenettelyjä. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ilmoitti varainhoitovuonna 2019 ehdolliset vastuut, joiden määrä oli 2 047 miljoonaa euroa. Komissio ei puolestaan ilmoittanut ehdollisia vastuita. Ilmoitetut ehdolliset vastuut liittyvät kaikki kriisinratkaisurahastoon suoritettaviin ennakollisiin vakausmaksuihin. Ehdollisiin vastuisiin liittyvässä tarkastuksessa tilintarkastustuomioistuim poimi 21 tapauksen otoksen EU:n tuomioistuimissa käsiteltävinä olevista tapauksista ja kävi läpi niihin liittyvät oikeudenkäyntiasiakirjat.

Taulukko 2 – Yhteistä kriisinratkaisuneuvostoa ja/tai komissiota vastaan vireillä olevat oikeudenkäyntimenettelyt, jotka liittyvät niiden yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen mukaisten tehtävien suorittamiseen (15. toukokuuta 2020)

Asia	EU:n tuomioistuimissa	Kansallisissa tuomioistuimissa tai hallinnollisissa menettelyissä	Kertomuksen kohdat
BPE:n kriisinratkaisu	104	1 455	19-31 ; 67 ja 68
Päätökset ABLV-pankin ja PNB Bancan kriisinratkaisun tekemättä jättämisestä	3	Ei relevantti	32-36
BPE:tä koskeva päätös, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan	7	Ei relevantti	37-40
Ennakolliset vakaussmaksut	23	657	41-57 ; 70
Hallintomaksut	0	Ei relevantti	58-60
Muut seikat	2	0	61-64
Yhteensä	139	2 112	

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kriisinratkaisuneuvoston ja komission tietojen perusteella; lisätietoja on asiaa koskevassa luvussa; taulukko ei sisällä tapauksia, joissa pyydetään ainoastaan oikeutta tutustua asiakirjoihin.

11 Oikeustapausotoksen lisäksi tarkastusevidenssiä kerättiin haastattelemalla henkilöstöä sekä käymällä läpi muun muassa kriisinratkaisuneuvoston, komission ja neuvoston asiakirjoja sekä ulkopuolisten asianajajien ja joidenkin kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten laatimia vahvistuskirjeitä ja julkisesti saatavilla olevia tietoja. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin kävi läpi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston yksityisen ulkopuolisen tarkastajan asiakirjoja (ks. [laatikko 2](#)).

Laatikko 2 – Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston yksityinen ulkopuolinen tarkastaja

Komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/715 104 artiklan 1 kohdan perusteella yksityinen ulkopuolinen tarkastaja varmistaa yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuotuisen kirjanpidon. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ottaa huomioon yksityisen ulkopuolisen tarkastajan tekemän tarkastustyön laatiessaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 287 artiklan 1 kohdassa edellytetyn unionin elintä koskevan erityisvuosikertomuksen.

12 Tilintarkastustuomioistuin on perussopimuksen, yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen sekä varainhoitoasetuksen nojalla oikeutettu saamaan yhteiseltä kriisinratkaisuneuvostolta, komissiolta ja neuvostolta kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka tilintarkastustuomioistuin katsoo tarpeellisiksi tehtäviensä suorittamiseksi⁹. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ja komissio toimittivat vaaditut asiakirjat turvallisten virtuaalisten pimeähuoneiden ja etäyhteysalustojen kautta.

⁹ Ks. SEUT-sopimuksen 287 artiklan 3 kohta, yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 92 artiklan 8 kohta ja varainhoitoasetuksen 257 artiklan 1 kohta.

Huomautukset

Osa I: Kriisinratkaisuneuvoston ehdolliset vastuut

13 Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätös koostuu kahdesta osasta (ks. [kuva 1](#)). Osa I kuvaa kriisinratkaisuneuvoston jokapäiväistä toimintaa. Sitä rahoitetaan kaikilta pankeilta kerätyillä vuotuisilla hallintomaksuilla. Näitä maksuja käytetään kriisinratkaisuneuvoston hallintoon ja toimintaan. Osa II koskee yhteistä kriisinratkaisurahastoa, jota kriisinratkaisuneuvosto hallinnoi. Pankit rahoittavat kriisinratkaisurahastoa ennakollisilla vakauseräyksillä, kunnes sen tavoitetaso saavutetaan (ks. [laatikko 10](#)). Lisäksi kriisinratkaisuneuvosto voi kerätä tietyissä olosuhteissa jälkikäteen suoritettavia vakauseräyksiä. Tarvittaessa kriisinratkaisurahaston varoja voidaan käyttää tukemaan kriisinratkaisua tiettyjen välineiden kautta, jos tietyt ehdot täyttyvät¹⁰.

Kuva 1 – Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston talousarvio

	Osa I	Osa II
	TOIMINTA	YHTEINEN KRIISINRATKAISURAHASTO
RAHOITUS	Hallintomaksut	Ennakolliset vakauseräykset
MENOT	SRB:n henkilöstö, tilat, toiminnot	Kriisinratkaisun rahoitus*

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin asetuksen (EU) N:o 806/2014 perusteella; *tietoihin liittyy tietyjä rajoituksia.

14 Kriisinratkaisuneuvoston tilinpitäjä totesi varainhoitovuoden 2019 tilinpäätöstä koskevassa vahvistuskirjeessä, että kaikki yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 92 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut ehdolliset vastuut on ilmoitettu. Riippumaton ulkopuolinen tarkastaja totesi kertomuksessaan kriisinratkaisuneuvoston varainhoitovuoden 2019 tilinpäätöksestä saaneensa tyydyttävän varmuuden ehdollisten vastuiden osalta. Lisäksi se toi esiin ilmoitetut ehdolliset vastuut tiettyä seikkaa painottavassa kappaleessa.

¹⁰ Ks. yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 76 artikla.

15 Seuraavissa kohdissa esitetään kriisinratkaisuneuvoston esittämät ehdolliset vastuut sekä mahdollisten ehdollisten vastuiden kannalta olennaiset ongelmat.

Kriisinratkaisupäätöksistä ja kriisinratkaisusta kieltäytymistä koskevista päätöksistä johtuviin oikeudenkäyntimenettelyihin liittyvät ehdolliset vastuut

16 Ensimmäinen ja tähän mennessä ainoa EU:n tason kriisinratkaisu toteutettiin 7. kesäkuuta 2017 Banco Popular Español S.A.:n (BPE) osalta. Kriisinratkaisuneuvostoa ja komissiota vastaan on pantu vireille useita oikeudenkäyntimenettelyjä, jotka koskevat ensimmäistä kriisinratkaisupäätöstä ja kriisinratkaisuneuvoston myöhempiä päätöksiä siitä, ettei ABLV-pankkiin ja PNB-pankkiin kohdisteta kriisinratkaisutoimia (ks. [taulukko 3](#)).

Taulukko 3 – Yhteistä kriisinratkaisuneuvostoa ja komissiota vastaan Euroopan unionin tuomioistuimessa vireillä olleet oikeudenkäyntimenettelyt (15. kesäkuuta 2020)

Asia	Sekä SRB:tä että komissiota koskevien tapausten määrä	Vain SRB:tä koskevien tapausten määrä	Vain komissiota koskevien tapausten määrä	Yhteensä
Kriisinratkaisupäätös, jonka kohteena on Banco Popular Español S.A.	25	78	1	104
Päätös, jonka kohteena ovat ABLV Bank AS ja ABLV Bank Luxembourg	0	2	0	2
AS PNB Banka	0	1	0	1
YHTEENSÄ	25	81	1	107

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin yhteisen kriisinratkaisuneuvoston tietojen perusteella; taulukko ei sisällä tapauksia, joissa pyydetään ainoastaan oikeutta tutustua asiakirjoihin, eikä tapauksia, jotka liittyvät NCWO-prosessiin.

17 Seuraavissa kohdissa käsitellään Euroopan unionin tuomioistuimessa vireillä olevia oikeudenkäyntejä. Siksi on tärkeää palauttaa mieliin Euroopan unionin tuomioistuimen työjärjestelyt sekä käytettävissä olevat oikeussuojakeinot EU:n toimielinten, elinten, virastojen ja laitosten päätöksiä vastaan (tarkemmat tiedot, ks. [liite I](#)). Euroopan unionin tuomioistuin koostuu kahdesta tuomioistuimesta, jotka ovat unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin. Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat käyttää erilaisia oikeussuojakeinoja EU:n toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen päätöksiä vastaan.

- Kahden kuukauden kuluessa oikeudellisesti sitovan päätöksen jälkeen nostettava kumoamiskanne¹¹, joka on osoitettu näille henkilöille tai joka koskee niitä suoraan ja erikseen.
- Viiden vuoden kuluessa nostettava vahingonkorvauskanne¹², jos kantajat osoittavat, että toimielin on rikkonut riittävän vakavasti sellaista oikeusnormia, jonka tarkoituksena on myöntää oikeuksia yksilöille. Lisäksi on osoitettava kantajan kärsimä todellinen vahinko, sekä välitön syy-yhteys lainvastaisen toimen ja vahingon välillä.
- Oikeussäännön lainmukaisuutta koskeva lainvastaisuusväite¹³ voidaan esittää vain liitännäisenä kanneperusteena, esimerkiksi kumoamiskanteen yhteydessä.

18 Vuoden 2019 loppuun mennessä saatavilla olleiden tietojen perusteella oikeudenkäyntimenettelyjen keskimääräinen kesto unionin tuomioistuimessa oli noin 14,4 kuukautta¹⁴. Unionin yleisessä tuomioistuimessa käytyjen oikeudenkäyntimenettelyjen keskimääräinen kesto lyheni 16,9 kuukauteen, kun se edellisenä vuonna oli 20 kuukautta¹⁵. Vaikka suurin osa BPE-tapauksista pantiin vireille kesällä 2017, useimpien pilottitapausten oikeudenkäynnit ovat yhä kesken. Tämä johtuu tapausten monimutkaisuudesta, säädöskehityksen uutuudesta, oikeudellisten perusteiden määrästä, kirjallisen yhteydenpidon kestosta ja maaliskuusta 2020 lähtien covid-19-pandemiasta (ks. [laatikko 3](#)).

¹¹ SEUT-sopimuksen 263 artikla.

¹² Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus, 268 ja 340 artikla.

¹³ SEUT-sopimuksen 277 artikla.

¹⁴ Euroopan unionin tuomioistuin: Vuosikertomus 2019, s. 26.

¹⁵ Euroopan unionin tuomioistuin: Vuosikertomus 2018, s. 18.

Laatikko 3 – Covid-19-pandemian vaikutukset käynnissä oleviin oikeudenkäyntimenettelyihin

Covid-19-pandemian puhkeamisen vuoksi sekä unionin tuomioistuin että unionin yleinen tuomioistuin ovat maaliskuusta 2020 lähtien joutuneet muuttamaan työjärjestelyjään esimerkiksi seuraavilta osin:

- o osapuolten lausuntojen tai huomautusten jättämistä koskevien tiettyjen määräaikojen pidentäminen oikeudenkäyntimenettelyn kirjallisen vaiheen aikana (31. elokuuta 2020 saakka)
- o suullisten kuulemisten keskeyttäminen unionin tuomioistuimen osalta 16. maaliskuuta – 25. toukokuuta 2020 ja unionin yleisen tuomioistuimen osalta 11. kesäkuuta 2020 saakka.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin tuomioistuimen tietojen perusteella¹⁶.

Kriisinratkaisupäätöstä vastaan nostetut kanteet

19 Kriisinratkaisuneuvosto hyväksyi 7. kesäkuuta 2017 BPE:tä koskevan kriisinratkaisumääräyksen, ja komissio vahvisti sen. BPE:n arvioitiin olevan kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa. Kriisinratkaisuneuvosto totesi, ettei voida kohtuudella olettaa, että BPE:n kykenemättömyys jatkaa toimintaansa on estettävissä millään vaihtoehtoisilla yksityisen sektorin toimenpiteillä, ja että kriisinratkaisu oli yleisen edun mukaista. Pääomainstrumentit alaskirjattiin ja muunnettiin, ja pankki myytiin yhdellä eurolla (ks. [laatikko 4](#)).

¹⁶ Euroopan unionin tuomioistuin: Covid-19 – Tietoja – Asianosaiset [unionin tuomioistuimessa](#) ja Covid-19 – Tietoja – Asianosaiset [yleisessä tuomioistuimessa](#) 15. heinäkuuta 2020.

Laatikko 4 – Yhteenveto kriisinratkaisuneuvoston Banco Popular Español S.A. -pankkia koskevan kriisinratkaisupäätöksen keskeisistä tekijöistä

- 1) Pääomainstrumenttien alaskirjaus ja muuntaminen 4 130 miljoonan euron arvosta yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 21 artiklan mukaisesti:
 - Osakepääoma: 2 098 miljoonaa euroa
 - Ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumentit: 1 347 miljoonaa euroa
 - Toissijaisen pääoman (T2) instrumentit: 685 miljoonaa euroa.
- 2) Liiketoiminnan myynti yhdellä eurolla Banco Santander S.A:lle yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 24 artiklan mukaisesti.

Lähde: Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston 7. kesäkuuta 2017 tekemä päätös (SRB/EES/2017/08).

Huom. Ensisijaisen pääoman instrumentit muodostuvat yleensä muun muassa osakkeenomistajien omasta pääomasta ja kertyneistä voittovaroista; toissijaisen pääoman instrumentteihin voi sisältyä hybridipääomainstrumentteja, etuoikeudeltaan huonompia velkoja sekä varauksia.

20 Kesäkuun 2020 loppuun mennessä oli pantu vireille 101 tapausta, jotka liittyivät päätöksiin kriisinratkaisumääräyksen hyväksymisestä. Näistä 24:ssä kantajat olivat hakeneet korvausta väitetyistä vahingoista sen lisäksi, että niissä pyydettiin kumoamaan kriisinratkaisupäätös. Näistä 101 riita-asiasta 13:ssa oli vaadittu vain korvausta väitetyistä vahingoista. Unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkimatta niistä viisi tapausta¹⁷ kokonaan ja kaksi osittain¹⁸. Koska useimmat kantajat nostivat kumoamiskanteen, ne nostettiin kahden kuukauden kuluessa kriisinratkaisupäätöksen julkaisemisesta.

21 BPE:n kriisinratkaisuun ja vastaaviin perusteisiin liittyvien asioiden määrän ja monimutkaisuuden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin on yksilöinyt ja valinnut kuusi pilottitapausta, joissa edetään kirjallisen menettelyn ja suullisen käsittelyn toiseen vaiheeseen¹⁹. Näistä kuudesta oikeudenkäyntimenettelystä kriisinratkaisuneuvosto on ainoa vastaaja kahdessa ja komissio yhdessä menettelyssä. Muissa kolmessa menettelyssä kriisinratkaisuneuvosto ja komissio ovat vastaajina yhdessä. Unionin yleinen tuomioistuin on keskeyttänyt kaikkien muiden tapausten käsittelyn siihen saakka, että näissä kuudessa pilottitapauksessa annetaan tuomio, jolla asian käsittely

¹⁷ Asiat T-473/17, T-522/17, T-557/17, T-618/17 ja C-731/17P.

¹⁸ Asiat T-553/17 ja T-555/17.

¹⁹ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuosikertomus 2018, luku 5.4.1.

päätetään. Unionin yleinen tuomioistuin teki 24. lokakuuta 2019 päätöksen ensimmäisestä pilottitapauksesta ja jätti tapauksen tutkimatta (ks. [laatikko 5](#))²⁰. Kantajat ovat valittaneet tästä päätöksestä²¹.

Laatikko 5 – Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ensimmäinen pilottitapaus jätetään tutkimatta

Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi velkakirjanhaltijan nostaman kanteen, jossa vaadittiin muun muassa BPE:n kriisinratkaisupäätöksen osittaista kumoamista sillä perusteella, että tiettyjen toissijaisen pääoman instrumenttien muuntamisen kumoaminen muuttaisi kriisinratkaisupäätöksen sisältöä.

Lisäksi kantaja vaati korvausta vahingosta, joka aiheutui BPE:n kriisinratkaisupäätöksessä määrätystä, erään toissijaisen pääoman instrumentin muuntamisesta. Kantaja totesi kirjallisessa menettelyssä, että vahingonkorvausvaatimusta ei ole pidettävä kanteena, jolla pyritään saamaan aikaan yhteisen kriisinratkaisuneuvoston sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu, vaan SEUT-sopimuksen 266 artiklaan perustuvana kanteena. Artiklan mukaan sen toimielimen, jonka säädös on julistettu mitättömäksi, on toteutettava Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Kantajan mukaan tähän sisältyy taloudellinen korvaus silloin, kun tilannetta ei ole enää mahdollista palauttaa samaksi kuin ennen BPE:n kriisinratkaisua. SEUT-sopimuksen 266 artiklaan perustuva vahingonkorvausvaatimus riippuu kuitenkin riidanalaisen päätöksen (BPE:n kriisinratkaisupäätös), jota koskeva kanne ei menestynyt, kumoamisesta. Näin ollen myös vahingonkorvausvaatimus hylättiin.

22 Kriisinratkaisun on perustuttava toimintansa jatkamiseen kykenemättömän tai todennäköisesti kykenemättömän pankin arvostukseen. Koska kriisinratkaisu voi tulla kiireelliseksi lyhyessä ajassa, säädöskehyksessä säädetään tilapäisen arvostuksen käytöstä²². BPE:n kriisinratkaisumääräys perustui tällaiseen tilapäiseen arvostukseen. Yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskevassa asetuksessa säädetään, että väliaikainen arvostus korvataan tai sitä täydennetään jälkikäteen suoritettavalla lopullisella arvostuksella niin pian kuin se on käytännössä mahdollista. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto kuitenkin ilmoitti, ettei se pyydä riippumattomalta arvioijalta BPE:n nettoarvon lopullista arvostusta jälkikäteen. Kantajat ovat nostaneet kanteen tästä päätöksestä (ks. [laatikko 6](#)).

²⁰ Unionin yleisen tuomioistuimen päätös 24. lokakuuta 2019 asiassa T-557/17.

²¹ Asia C-947/19 P, joka pantiin vireille 23. joulukuuta 2019.

²² Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 20 artiklan 10 kohta.

Laatikko 6 – Ei korvausta jälkikäteen tehtävän lopullisen arvostuksen perusteella

Eräät kantajat nostivat unionin yleisessä tuomioistuimessa kumoamiskanteet tästä kriisinratkaisuneuvoston päätöksestä. Unionin yleinen tuomioistuin antoi jo kahdessa asiassa määräyksen²³, jossa kanteet jätettiin tutkimatta, koska päätös ei koskenut kantajia suoraan ja erikseen. Lisäksi määräyksissä vahvistettiin, että jälkikäteen tehtävä lopullinen arvostus ei voi johtaa korvausten maksamiseen osakkeenomistajille ja joukkovelkakirjojen haltijoille²⁴, jos käytetty kriisinratkaisuväline on liiketoiminnan myynti. Unionin yleisen tuomioistuimen päätöksiin on haettu muutosta unionin tuomioistuimessa²⁵.

23 Osa kantajista väitti, että heillä on oikeus korvaukseen, jos kriisinratkaisuneuvoston tai komission päätös kumotaan. EU:n oikeuskäytännön mukaan kumoamiskanteella ja vahingonkorvauskanteella on kuitenkin eri tarkoitus. Siksi näistä kanteista ei vaikuta aiheutuvan muita ehdollisia vastuita kuin oikeudellisia kuluja.

24 Kriisinratkaisuneuvoston oikeudellinen yksikkö arvioi varainhoitovuoden 2019 lopullisessa tilinpäätöksessä, että taloudellisten resurssien ulosvirtauksen todennäköisyys vireillä olevien BPE-käsittelyjen seurauksena on etäinen²⁶. Siksi kriisinratkaisuneuvosto ei esittänyt ehdollisia vastuita. Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston oikeudellinen yksikkö perusti johtopäätöksensä osapuolten esittämistä perusteluista tekemäänsä arvioon, ottaen kuitenkin huomioon, että asiaa koskeva säädöskehys oli uusi ja monimutkainen ja asiaa koskeva oikeuskäytäntö puuttui.

25 Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että BPE oli kriisinratkaisuneuvoston ensimmäinen kriisinratkaisutapaus ja että oikeustapausten arviointi on luonteeltaan subjektiivista, koska se perustuu asiantuntija-arvioon. Vaikka useita kanteita on nostettu, ei ole vielä tuomioita, joissa olisi otettu kantaa kanteiden aineellisiin perusteisiin, joten EU:n tasolla ei ole asiaa koskevaa oikeuskäytäntöä. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastamansa evidenssin perusteella, että jotkin kantajat olivat väittäneet, että unionin sopimussuhteen ulkopuolisia vastuita koskevat

²³ Asiat T-2/19 ja T-599/18.

²⁴ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 20 artiklan 12 kohdan a alakohta.

²⁵ Asiat C-874/19 P ja C-934/19 P.

²⁶ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston lopullinen tilinpäätös – Varainhoitovuosi 2019, s. 36.

edellytykset täyttyivät. Lisäksi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston ulkopuolinen oikeudellinen neuvonantaja vahvasti tilintarkastustuomioistuimelle, että vaikka resurssien ulosvirtaus on epätodennäköistä, riski on enemmän kuin etäinen, kun otetaan huomioon asiaa koskevan oikeuskäytännön puuttuminen. Näiden oikeudenkäyntimenettelyjen tulosta on tässä vaiheessa vaikea ennustaa, koska kriisinratkaisua varten perustettu uusi säädöskehys on monimutkainen, luonteeltaan erityinen ja täysin uudenlainen. Tilintarkastustuomioistuin ei kuitenkaan tarkastamansa evidenssin perusteella havainnut mitään, mikä olisi ollut ristiriidassa kriisinratkaisuneuvoston päätelmän kanssa.

26 Osa kantajista esitti kumoamis- ja/tai vahingonkorvauskanteessaan myös lainvastaisuusväitteitä (ks. [kuva 2](#)). Kantajat väittävät, että BPE:n kriisinratkaisun taustalla oleva säädöskehys (esimerkiksi yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen säännökset) ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukainen. Jos EU:n tuomioistuimet ovat samaa mieltä, saatetaan katsoa, että säädöskehysten riitautettua säännöstä ei vastedes sovelleta.

Kuva 2 – Kriisinratkaisuun johtava päätöksenteko ja vireillä olevat riita-asiat

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin säädöskehysten perusteella. *EKP ei sisälly tähän tarkastukseen. Myös yhteinen kriisinratkaisuneuvosto voi poikkeustapauksissa arvioida, onko pankki kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön toimintansa jatkamiseen.

27 Lisäksi kumoamiskanteita nostettiin seuraavia päätöksiä vastaan: EKP:n päätös, joka koski sitä, onko pankki kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön toimintansa jatkamiseen (ks. [laatikko 7](#)), komission hyväksymispäätös (ks. [taulukko 3](#) ja kohta [65](#)) sekä Espanjan kansallisen kriisinratkaisuviranomaisen (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*, FROB) täytäntöönpanopäätös (ks. kohta [29](#)).

Laatikko 7 – Päätöstä pankin kykenemättömyydestä tai todennäköisestä kykenemättömyydestä toimintansa jatkamiseen ei voida riitauttaa

EKP:n ehdolliset vastuut eivät sisälly tähän tarkastukseen (ks. kohta [04](#)). On kuitenkin syytä mainita, että unionin yleinen tuomioistuin pitää päätöksiä, jotka koskevat pankkien kykenemättömyyttä tai todennäköistä kykenemättömyyttä toimintansa jatkamiseen,^{[27](#)} ”valmistelevina toimina siinä menettelyssä, jossa kriisinratkaisuneuvosto voi tehdä päätöksen kyseessä olevien pankkilaitosten kriisinratkaisusta, eikä niistä siten voida nostaa kumoamiskannetta”^{[28](#)}. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei EKP:llä ”ole päätösvaltaa kriisinratkaisumääräyksen hyväksymistä koskevien säännösten perusteella”^{[29](#)}.

Näitä määräyksiä koskevat valitukset ovat parhaillaan käsiteltävänä unionin tuomioistuimessa^{[30](#)}.

Kriisinratkaisumääräyksen täytäntöönpanopäätöstä koskevat kanteet

28 Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetussa asetuksessa säädetään, että kriisinratkaisupäätöksen seurauksena kriisinratkaisuneuvoston on ehkä maksettava kansalliselle kriisinratkaisuviranomaiselle vahingonkorvaukset, jotka kansallinen tuomioistuin on määrännyt sen maksamaan. Asiaa koskevista edellytyksistä on säädetty asetuksen 87 artiklan 4 kohdassa. Siksi on tärkeää, että kriisinratkaisuneuvosto on tietoinen vahingonkorvausasioista, joita järjestelmään osallistuvissa jäsenvaltioissa on vireillä kansallisia kriisinratkaisuviranomaisia vastaan.

²⁷ Asetus (EU) N:o 806/2014, 18 artiklan 1 kohta.

²⁸ Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-281/18 (36 kohta) ja asiassa T-283/18 antama määräys, 6. toukokuuta 2019.

²⁹ Kuten edellä, kohta 34.

³⁰ Asiassa C-551/19 ja C-552/19 P 17. heinäkuuta 2019 tehdyt valitukset.

29 Kaikki kriisinratkaisuneuvoston hyväksymät ja komission vahvistamat kriisinratkaisumääräykset on pantava täytäntöön kansallisella tasolla. Siksi Espanjan kansallinen kriisinratkaisuviranomainen (FROB) antoi 7. kesäkuuta 2017 täytäntöönpanopäätöksen³¹ sen jälkeen, kun komissio oli vahvistanut BPE:tä koskevan kriisinratkaisumääräyksen. FROB:n päätöstä vastaan on pantu vireille useita hallinnollisia muutoksenhakumenettelyjä, korvausvaatimuksia ja tuomioistuinmenettelyjä. Täytäntöönpanopäätös perustuu kansalliseen lainsäädäntöön, ja sen laillisuus tutkitaan siksi kansallisesti. FROB:n on toimitettava kriisinratkaisuneuvostolle kuukausittain raportti kriisinratkaisumääräyksen täytäntöönpanosta ja mahdollisista siihen liittyvistä valituksista ja vaatimuksista³².

30 Heinäkuuhun 2020 mennessä FROB oli vastaanottanut 117 hallinnollista muutoksenhakua koskevaa pyyntöä edellä mainittua täytäntöönpanopäätöstä vastaan. FROB oli hylännyt tai jättänyt tutkimatta ne kaikki. FROB on myös vastaanottanut 1 070 pyyntöä hallinnollisten menettelyjen käynnistämiseksi valtion sopimussuhteen ulkopuolisesta vastuusta Espanjan kansallisen lainsäädännön nojalla. Lisäksi kantajat ovat panneet vireille 262 tuomioistuinmenettelyä FROB:tä vastaan. Espanjan korkein oikeus (*Audiencia Nacional*) on kuitenkin keskeyttänyt jälkimmäiset oikeudenkäynnit siihen saakka, että unionin yleinen tuomioistuin on antanut tuomionsa kriisinratkaisupäätöksen laillisuudesta. Kuuteen lykkäämispäätökseen on haettu muutosta Espanjan korkeimmalta oikeudelta. Se hylkäsi kanteista viisi ja kantaja perui kuudennen kanteen.

31 Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että kansalliset oikeudenkäyntimenettelyt riippuvat suurelta osin kriisinratkaisumääräyksen pätevydestä ja komission hyväksymispäätöksestä. Näin ollen on oletettava, että yhteisen kriisinratkaisuneuvoston riski on pitkälti riippuvainen EU:n tasolla käsiteltävänä oleviin tapauksiin liittyvistä riskeistä. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että FROB toimitti kriisinratkaisuneuvostolle säännöllisesti tietoja kansallisista oikeudenkäyntimenettelyistä. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ei kuitenkaan pyytänyt vuoden 2019 tilinpäätökseensä liittyvien riskien arviointia, eikä tilinpitäjälle toimitettu

³¹ FROB:n hallinnosta vastaavan komitean 7.6.2017 hyväksymä päätös, jonka aiheena oli Banco Popular Español S.A.:
http://www.frob.es/en/Lists/Contenidos/Attachments/419/ProyectedAcuerdoreducido_EN_v1.pdf.

³² Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 28 artiklan 1 kohdan b kohdan iii alakohta.

saatavilla olleita tietoja lopullisen tilinpäätöksen laatimista varten. Lokakuussa 2020 yhteinen kriisinratkaisuneuvosto pyysi ja sai arvion tilinpäätökseen liittyvistä riskeistä.

Muita kuin kriisinratkaisupäätöksiä koskevat kanteet

32 Ensimmäisen kriisinratkaisupäätöksen lisäksi kriisinratkaisuneuvosto ilmoitti 24. helmikuuta 2018, että se ei toteuttaisi kriisinratkaisutoimia ABLV Bank AS:n ja sen tytäryhtiön ABLV Bank Luxembourgien osalta, koska yleinen etu ei edellytä kriisinratkaisutoimia (ks. [laatikko 8](#)). Kriisinratkaisuneuvosto teki päätöksensä sen jälkeen, kun EKP oli arvioinut, että pankit olivat kykenemättömiä tai todennäköisesti kykenemättömiä jatkamaan toimintaansa maksuvalmiustilanteensa merkittävän heikkenemisen vuoksi³³.

Laatikko 8 – Yleisen edun arviointi

Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen mukaan pankit olisi tavallisesti lakkautettava kansallisissa maksukyvyttömyysmenettelyissä. Poikkeuksena on kriisinratkaisu, joka on yleisen edun kannalta välttämätön³⁴. Jotta kriisinratkaisu olisi yleisen edun mukaista, sen on oltava välttämätöntä kriisinratkaisutavoitteiden saavuttamiseksi sekä oikeasuhteista. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto tekee yleisen edun arvioinnin säädöskehysten ja julkistamansa lähestymistavan perusteella³⁵.

33 Toukokuussa 2018 kriisinratkaisuneuvostolle ilmoitettiin kahdesta oikeustapauksesta, jotka oli saatettu unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi liittyen kriisinratkaisuneuvoston päätöksiin olla toteuttamatta kriisinratkaisutoimia. Näistä tapauksista yksi on yhä vireillä. Kriisinratkaisuneuvoston oikeudellinen yksikkö arvioi, että taloudellisten resurssien ulosvirtauksen todennäköisyys on tämän tapauksen kohdalla etäinen³⁶, eikä se siksi esittänyt ehdollista vastuuta. Unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkimatta ABLV Bank AS:n osakkeenomistajien nostaman toisen kanteen³⁷ sillä perusteella, että riidanalaiset yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätökset eivät koske kantajia suoraan SEUT-sopimuksen 263 artiklan 4 kohdassa

³³ EKP:n 23. helmikuuta hyväksymä arvio, jossa ABLV Bank AS todettiin kykenemättömäksi tai todennäköisesti kykenemättömäksi jatkamaan toimintaansa.

³⁴ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 18 artiklan 5 kohta.

³⁵ *Public Interest Assessment: SRB Approach*, 3. heinäkuuta 2019.

³⁶ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston lopullinen tilinpäätös – Varainhoitovuosi 2019, s. 37.

³⁷ Asia T-282/18, määräys 14.5.2020.

tarkoitettulla tavalla³⁸. Unionin yleisen tuomioistuimen määräys on parhaillaan muutoksenhaun kohteena³⁹.

34 EKP ilmoitti 15. elokuuta 2019, että AS PNB Banka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön toimintansa jatkamiseen. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto yhtyi EKP:n arvioon ja totesi, että käytettävissä ei ollut valvonta- tai yksityissektorin toimenpiteitä, jotka olisivat estäneet pankin kyvyttömyyden toimintansa jatkamiseen. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto katsoi kuitenkin myös, että kriisinratkaisutoimi ei ollut yleisen edun mukainen. Se totesi esimerkiksi, että AS PNB Banka ei tarjonnut kriittisiä toimintoja eikä sen kyvyttömyydellä toimintansa jatkamiseen odotettu olevan merkittävää kielteistä vaikutusta Latvian tai muiden jäsenvaltioiden rahoitusvakauteen. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ilmoitti päätöksestä Latvian finanssivalvonta- ja pääomamarkkinaviranomaisille⁴⁰.

35 Pankki ja eräät sen osakkeenomistajat riitauttivat kriisinratkaisuneuvoston päätöksen olla hyväksymättä kriisinratkaisumääräystä PNB Bankan osalta (yhteinen asia, joka on vireillä unionin yleisessä tuomioistuimessa). Unionin yleinen tuomioistuin lykkäsi asian käsittelyä, kunnes unionin tuomioistuin on ratkaissut ABLV:n asiassa tehdyn valituksen. Kriisinratkaisuneuvosto arvioi, että taloudellisten resurssien ulosvirtauksen todennäköisyys kyseisen tapausten seurauksena on etäinen⁴¹, eikä se siksi esittänyt ehdollista vastuuta.

36 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että ehdolliset vastuut eivät ole aiheellisia edellä esitetyissä tapauksissa. Lisäksi tällä hetkellä kantajat ainoastaan pyytävät unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätöksen.

³⁸ Kuten edellä, kohta 46.

³⁹ Asia C-364/20 P.

⁴⁰ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuosikertomus 2019, luku 3.1.

⁴¹ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston lopullinen tilinpäätös – Varainhoitovuosi 2019, s. 37.

Periaatteeseen, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan, liittyvät ehdolliset vastuut

37 Perusomistusoikeuksien turvaamiseksi⁴² yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetussa asetuksessa säädetään, että velkojille ei saa aiheutua suurempia tappioita kuin tavanomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Noudatettaessa periaatetta, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan⁴³, kriisinratkaisurahaston on maksettava korvausta kaikille velkojille, joita olisi kohdeltu paremmin tavanomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä⁴⁴. Velkojien ja osakkeenomistajien kohtelun arvioimiseksi on suoritettava erilaisen kohtelun arvostus (ks. [laatikko 9](#)).

Laatikko 9 – Erilaisen kohtelun arvostus

Riippumaton arvioija arvioi kohtelun eron kriisinratkaisussa jokaisen kriisinratkaisun jälkeen ja määrittää, ovatko osakkeenomistajat ja velkojat, joihin kriisinratkaisutoimet vaikuttavat, oikeutettuja kyseiseen korvaukseen. Arvostamiseen viitataan usein ilmauksella ”valuation 3”. Erilaisen kohtelun arvostuksessa oletetaan, että asianomaiseen pankkiin olisi sovellettu kansalliseen maksukyvyttömyyslainsäädäntöön perustuvaa tavanomaista maksukyvyttömyysmenettelyä kriisinratkaisupäivästä lähtien. Sen jälkeen verrataan, mitä vaikutuksia tällä skenaariolla olisi ollut velkojiin ja osakkeenomistajiin verrattuna kriisinratkaisuun.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuimen analyysi yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetusta asetuksesta.

38 Kriisinratkaisuneuvosto ilmoitti 13. kesäkuuta 2018, että se oli saanut riippumattomalta arvioijalta (Deloitte) raportin erilaisen kohtelun arvostuksesta BPE:n kriisinratkaisun suhteen. Tämän arvostuksen tuloksen pohjalta ja käyttäen lisäksi perusteena alustavaa päätelmää, jonka mukaan velkojia ei olisi kohdeltu paremmin kansallisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä, kriisinratkaisuneuvosto julkaisi 6. elokuuta 2018 ilmoituksensa alustavasta päätöksestään olla maksamatta korvausta sellaisille osakkeenomistajille ja velkojille, joihin BPE:tä koskeva kriisinratkaisu oli

⁴² Euroopan unionin perusoikeuskirja, 17 artiklan 1 kohta.

⁴³ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annettu asetus, 15 artiklan 1 kohdan g alakohta.

⁴⁴ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 20 artiklan 16 kohta ja 76 artiklan 1 kohdan e alakohta.

vaikuttanut⁴⁵. Kriisinratkaisuneuvoston arvion mukaan tällaisia osakkeenomistajia ja velkojia on noin 300 000⁴⁶.

39 Tämän jälkeen kriisinratkaisuneuvosto käynnisti menettelyn oikeudesta tulla kuulluksi⁴⁷ velkojille ja osakkeenomistajille, joihin kriisinratkaisu oli vaikuttanut ks. [kuva 3](#)). Menettelyssä rekisteröityneet osapuolet tai heidän edustajansa saivat jättää 6.–26. marraskuuta 2018 kirjallisia huomautuksia, jotka koskevat alustavaa päätöstä olla myöntämättä heille korvausta ja sen perusteluja. Tämän prosessin aikana yhteinen kriisinratkaisuneuvosto sai 2 856 kirjallista huomautusta hyväksyttäviltä velkojilta ja osakkeenomistajilta. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto julkaisi maaliskuussa 2020 lopullisen päätöksensä⁴⁸, jossa se totesi, että koska maksukyvyttömyys olisi ollut kriisinratkaisua kalliimpi, BPE:n osakkeenomistajille ja velkojille ei ollut maksettava korvauksia⁴⁹.

⁴⁵ Ilmoitus, joka koskee yhteisen kriisinratkaisuneuvoston 2.8.2018 antamaa tiedoksiantoa sen alustavasta päätöksestä siitä, onko sellaisille osakkeenomistajille ja velkojille tarpeen myöntää korvaus, joihin Banco Popular Español S.A:ta koskevat kriisinratkaisutoimet ovat vaikuttaneet, ja menettelyn käynnistämistä oikeudesta tulla kuulluksi (SRB/EES/2018/132).

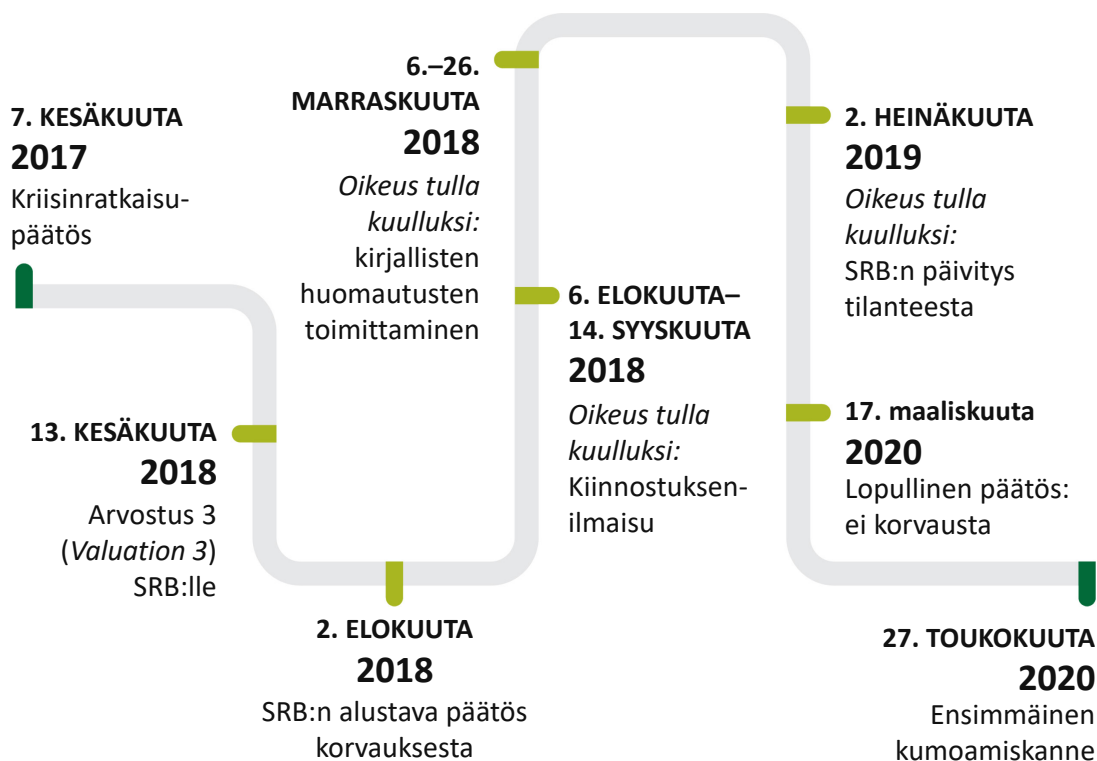
⁴⁶ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuosikertomus 2018, alaviite 16, s. 32.

⁴⁷ Euroopan unionin perusoikeuskirja, 41 artiklan 2 kohdan a kohta.

⁴⁸ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston 17. maaliskuuta 2020 tekemä päätös, jossa määritetään, onko sellaisille osakkeenomistajille ja velkojille tarpeen myöntää korvaus, joihin Banco Popular Español S.A:ta koskevat kriisinratkaisutoimet ovat vaikuttaneet.

⁴⁹ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuosikertomus 2019, s. 32.

Kuva 3 – Banco Popular Español S.A.:ta koskevan NCWO-menettelyn aikajana

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuim.

40 Useat osakkeenomistajat ja velkojat ovat päättäneet pyytää kriisinratkaisuneuvoston lopullisen päätöksen kumoamista unionin yleisessä tuomioistuimessa. Ne nostivat seitsemän kannetta heinäkuuhun 2020 mennessä⁵⁰. Kumoamisen lisäksi yksi kantaja vaatii myös vahingonkorvausta. Jos unionin yleinen tuomioistuin kumoaisi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätöksen siitä, maksetaanko BPE:n osakkeenomistajille ja velkojille korvauksia, se ei automaattisesti aiheuttaisi resurssien ulosvirtausta, koska asiassa tarvittaisiin uusi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätös. Vuoden 2019 tilinpäätöksessään yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ei ilmoittanut NCWO-periaatteeseen liittyviä ehdollisia vastuuta todeten, että se arvioi edelleen tapauksia, jotka on pantu vireille vasta äskettäin ja joista ensimmäinen ilmoitettiin yhteiselle kriisinratkaisuneuvostolle 27. toukokuuta 2020.

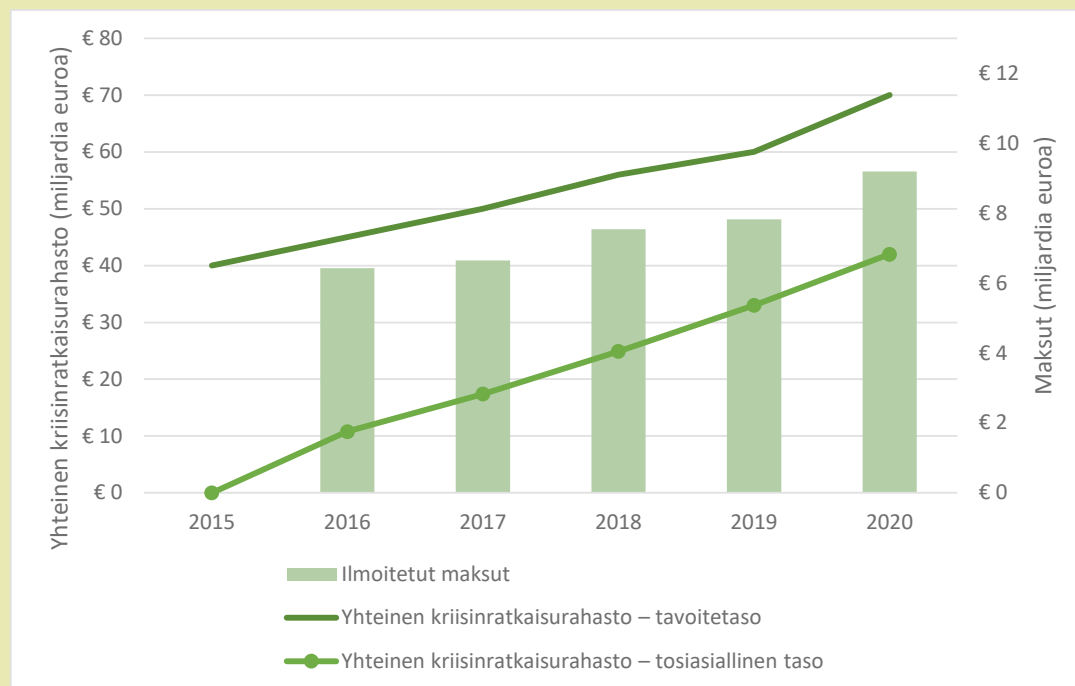
⁵⁰ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston lopullinen tilinpäätös – Varainhoitovuosi 2019, s. 36.

Pankkien yhteiseen kriisinratkaisurahastoon maksamiin vakaumaksuihin liittyvät ehdolliset vastuut

41 Euroalueen pankit ovat oikeudellisesti velvollisia maksamaan vakaumaksuja yhteiseen kriisinratkaisurahastoon (ks. [laatikko 10](#)).

Laatikko 10 – Yhteinen kriisinratkaisurahasto

Yhteisen kriisinratkaisurahaston tavoitetaso on vähintään yksi prosentti suojattujen talletusten kokonaismäärästä pankkiunionissa vuoden 2023 loppuun mennessä. Kun otetaan huomioon suojattujen talletusten nykyinen vuotuinen kasvu, tämä määrä olisi noin 70 miljardia euroa. Vuotuisia vakaumaksuja kerättiin vuonna 2020 kaikkiaan 3 066 pankilta yhteensä 9,2 miljardia euroa. Heinäkuuhun 2020 mennessä oli kerätty yhteensä noin 42 miljardia euroa.

Huom. Kaikki pankit eivät osallistuneet rahoitukseen vuonna 2015. Erotusta mukautetaan vuosittain vuoteen 2023 asti.

Selvyyden vuoksi on todettava, että ehdotettuun Euroopan vakausmekanismin perustamissopimusta koskevaan uudistukseen sisältyy yhteisen kriisinratkaisurahaston varautumisjärjestely, joka tarjoaisi yhtä suuren luottolimiitin kuin yhteinen kriisinratkaisurahasto⁵¹.

Lähde: Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto.

⁵¹ Euroopan vakausmekanismi: Ehdotus suuntaviivoiksi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston varautumisjärjestelystä yhteistä pankkialan kriisinratkaisurahastoa varten. Ehdotuksen

Menettely ennakollisten vakausmaksujen keräämiseksi yhteiseen kriisinratkaisurahastoon

42 Vuodesta 2016 saakka kriisinratkaisuneuvosto on vastannut vakausmaksujen laskennasta⁵² tiiviissä yhteistyössä kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten kanssa. Pankkikohtaiset vakausmaksut lasketaan pienten pankkien kohdalla kiinteämääräisen vakausmaksun ja suurempien pankkien tapauksessa riskin pohjalta mukautetun vakausmaksun perusteella⁵³. Pankit toimittavat laskentaan tarvittavat tiedot kriisinratkaisuneuvostolle kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten välityksellä. Tämän jälkeen kriisinratkaisuneuvosto antaa kullekin kansalliselle kriisinratkaisuviranomaiselle vakiolomakkeen, jossa on kaikki asiaan liittyvät tiedot jokaisesta viranomaisen toiminnan piiriin kuuluvasta pankista. Siinä mainitaan myös maksettavien ennakollisten vakausmaksujen määrä, lisätiedot laskennasta ja pankin toimittamat tiedot. Kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset keräävät vakausmaksut kriisinratkaisuneuvoston toimittaman laskelman perusteella ja siirtävät määrät kriisinratkaisurahastolle⁵⁴, jota kriisinratkaisuneuvosto hallinnoi (ks. [kuva 4](#)). Tämän laskenta- ja ilmoitusmenettelyn aikana on täytettävä useita muodollisia menettelyvaatimuksia.

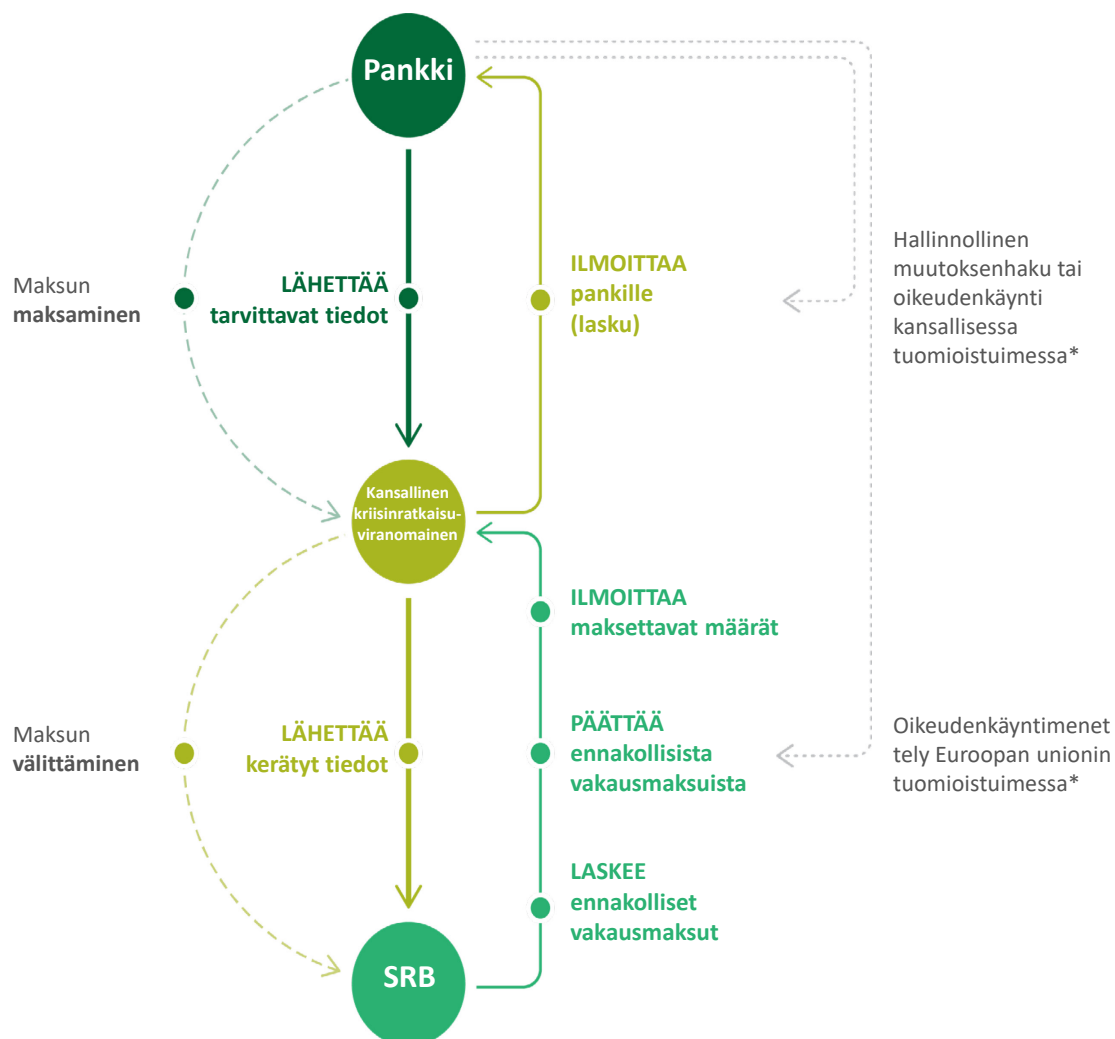
perustana on [Euroopan vakausmekanismin perustamista koskevan sopimuksen tarkistettu luonnos](#), sellaisena kuin [euroryhmä hyväksyi sen 14. kesäkuuta 2019](#).

⁵² Neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/81, 4 artikla.

⁵³ Komission delegoitu asetus (EU) 2015/63, 4 artiklan 1 kohta.

⁵⁴ Neuvoston sopimus maksuosuuksien siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja niiden yhdistämisestä, 14.5.2014.

Kuva 4 – Ennakollisten vakausmaksujen kerääminen ja oikeussuojakeinot

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuimen säädöskehityksen perusteella. *Ks. kohta 45 ja laatikko 11.

Yhteiseen kriisinratkaisurahastoon suoritettuihin ennakollisiin vakausmaksuihin liittyvät riita-asiat

43 Useat pankit ovat panneet vireille hallinnollisia menettelyjä tai oikeudenkäyntimenettelyjä niille määrättyjä ennakollisia vakausmaksuja koskevia päätöksiä vastaan. Menettelyjä on pantu vireille yhteensä kolmessa jäsenvaltiossa⁵⁵ (ks. kuva 4). Useimmat pankit nostivat tällaisia kanteita asiaa koskevaa kansallisen kriisinratkaisuviranomaisen ilmoitusta vastaan⁵⁶. Tästä syystä kansallisella tasolla oli

⁵⁵ Italia, Itävalta ja Saksa.

⁵⁶ Osallistuvien jäsenvaltioiden oikeudellisen kehityksen mukaisesti kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset ilmoittavat asiasta pankeille hallinnollisilla määräyksillä, päätöksillä tai ilmoituksilla.

31. toukokuuta 2020 vireillä 657 hallinnollista menettelyä tai tuomioistuinmenettelyä ennakkollisia vakausmaksuja vastaan. Tapauksia oli näin ollen 32 enemmän kuin kesäkuussa 2019.

44 Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto kuitenkin laskee nämä maksut ja tekee niitä koskevat päätökset. Siksi kantajat olivat panneet vireille myös Euroopan unionin tuomioistuimessa oikeudenkäyntejä, joissa käsiteltiin kriisinratkaisuneuvoston tekemiä, vuosien 2016–2019 ennakkollisia vakausmaksuja koskevia päätöksiä (ks. [kuva 4](#)). Kaikkiaan 23 oikeudenkäyntimenettelyä oli vireillä 15. kesäkuuta 2020 (2019: 16 oikeudenkäyntimenettelyä). Menettelyistä 22 oli vireillä unionin yleisessä tuomioistuimessa ja yksi koski muutoksenhakua unionin yleisen tuomioistuimen antamaan tuomioon ja oli vireillä unionin tuomioistuimessa. Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2019 lopullisen tilinpäätöksen vahvistamisajankohtaan mennessä ei ollut nostettu yhtään kannetta kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2020 ennakkollisia vakausmaksuja koskevia päätöksiä vastaan. Vuoden 2020 ennakkollisia vakausmaksuja vastaan nostettiin kuitenkin 19 kannetta 29. kesäkuuta ja 1. syyskuuta 2020 välisenä aikana⁵⁷. Näin ollen nämä tapaukset on otettava huomioon vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

45 Ennakollisten vakausmaksujen laskentaan ja keruuseen liittyvien vastuualueiden jakaminen on tuonut mukanaan useita asiaan liittyvää oikeudellista valvontaa koskevia kysymyksiä, kuten tilintarkastustuomioistuimen viime vuonna antamassa kertomuksessa tuotiin esille⁵⁸. Unionin tuomioistuin selvensi joulukuussa 2019 ennakkoratkaisussaan EU:n lainsäädännön tulkintaa (ks. [laatikko 11](#))⁵⁹. Se katsoi, että ainoastaan unionin tuomioistuin voi valvoa kriisinratkaisurahastoon suoritettavia ennakkollisia vakausmaksuja koskevien yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätösten laillisuutta, joten kansalliset tuomioistuimet eivät voi todeta näitä päätöksiä pätemättömiksi. Näin ollen kansallisten tuomioistuinten käsittelemät asiat, joissa riitautetaan kriisinratkaisuneuvoston ennakkollisten vakausmaksujen laskenta tai muut asiaan liittyvät kysymykset, eivät kovinkaan todennäköisesti aiheuta kriisinratkaisuneuvostolle taloudellisten resurssien ulosvirtausta.

⁵⁷ Asia T-394/20, joka pantiin vireille 29. kesäkuuta 2020, oli ensimmäinen yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuonna 2020 tekemää ennakkollisia vakausmaksuja koskevaa päätöstä vastaan nostettu kanne.

⁵⁸ Kertomus mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet kriisinratkaisuneuvoston, neuvoston ja komission suorittaessa asetuksen mukaisia tehtäviään varainhoitovuonna 2018, kohta 42.

⁵⁹ Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-414/18, 3.12.2019.

Laatikko 11 – Unionin tuomioistuimen 3. joulukuuta 2019 antaman ennakkoratkaisun yleiset vaikutukset ennakkollisia vakausmaksuja koskeviin päätöksiin

Unionin tuomioistuin vahvisti, että yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on yksin vastuussa kriisinratkaisurahastoon suoritettavien ennakkollisten vakausmaksujen laskennasta ja että kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset ainoastaan antavat kriisinratkaisuneuvostolle operatiivista tukea. Näin ollen ainoastaan unionin tuomioistuin voi valvoa kriisinratkaisurahastoon suoritettavia ennakkollisia vakausmaksuja koskevien yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätösten laillisuutta. Kansalliset tuomioistuimet eivät siis voi todeta näitä päätöksiä pätemättömiksi. Lisäksi unionin tuomioistuin katsoi, että EU:n tuomioistuimilla on myös yksinomainen toimivalta ratkaista tämän laillisuusvalvonnan yhteydessä, liittykö kansallisen kriisinratkaisuviranomaisen toteuttamiin toimiin, joilla valmistellaan ennakkollisia vakausmaksuja koskevia yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätöksiä, virheitä, jotka voivat vaikuttaa näihin yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätöksiin.

Unionin tuomioistuimen näkemysten perusteella vaikuttaa siltä, että pelkästään kansallisissa tuomioistuimissa nostettavat kanteet, joissa vaaditaan kriisinratkaisurahastoon suoritettavien ennakkollisten vakausmaksujen laskennan tarkistamista, eivät periaatteessa johda resurssien ulosvirtaukseen. Sama koskee kanteita, joissa vaaditaan sellaisiin valmistelutoimiin kohdistuvaa laillisuuden valvontaa, jotka kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset ovat toteuttaneet ennen kriisinratkaisuneuvoston ennakkollisista vakausmaksuista tekemää päätöstä, sekä kanteita, jotka liittyvät näistä päätöksistä ilmoittamiseen ja maksujen keräämiseen.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin unionin tuomioistuimen 3. joulukuuta 2019 asiassa C-414/18 antaman tuomion perusteella.

Ehdolliset vastuut, jotka liittyvät ennakkollisia vakausmaksuja koskeviin EU:n tason oikeustapauksiin

46 Se, onko tuomioistuinasia esitettävä tilinpäätöksessä ehdollisena vastuuna, riippuu siitä, aiheuttaako se todennäköisesti taloudellisten resurssien ulosvirtauksen (ks. kohdat **07** ja **08**). Taloudellisten resurssien ulosvirtaus voi tapahtua lähtevänä kassavirtana tai tulevien maksuosuuksien vähennyksenä. Kriisinratkaisuneuvosto ilmoitti vuoden 2019 lopullisessa tilinpäätöksessään ehdollisten vastuiden määräksi 186 miljoonaa euroa (2018: 50 miljoonaa euroa). Määrä liittyi yhdeksään (2018: seitsemään) unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevaan tapaukseen⁶⁰. Näissä yhdeksässä asiassa kantajat vaativat yhteisen kriisinratkaisuneuvoston ennakkollisista vakausmaksuista maksukausien 2017 ja 2018 aikana tekemien päätösten kumoamista.

⁶⁰ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuotuinen tilinpäätös 2019, s. 35.

Sen vuoksi tässä luvussa käsitellään näitä tapauksia ennen vuosien 2016 ja 2019 maksukausiin liittyviä tapauksia.

47 Kyseisten yhdeksän tapauksen arviointi ehdollisiksi vastuiksi liittyy läheisesti unionin yleisen tuomioistuimen marraskuussa 2019 antamaan tuomioon (ks. [laatikko 12](#)). Unionin yleinen tuomioistuin selvensi tuomiossa yleisellä tasolla useita näkökohtia, jotka koskevat oikeussuojakeinoja niitä laskelmia vastaan, joita kriisinratkaisuneuvosto on tehnyt kriisinratkaisurahastoon suoritettavien ennakollisten vakausmaksujen osalta. Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti erityisesti, että pankit voivat riitauttaa kriisinratkaisuneuvoston tekemät ennakollisia vakausmaksuja koskevat päätökset suoraan unionin yleisessä tuomioistuimessa, vaikka pankit eivät olekaan kyseisen päätöksen saajina. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin havaitsi tiettyjä puutteita, jotka liittyivät päätöksentekoprosessin olennaisiin menettelyvaatimuksiin vuonna 2016, jolloin yhteinen kriisinratkaisuneuvosto oli käynnistysvaiheessa.

Laatikko 12 – Yleiset vaikutukset, jotka aiheutuvat unionin yleisen tuomioistuimen 28. marraskuuta 2019 antamista päätöksistä, jotka koskevat yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2016 ennakollisista vakausmaksuista tekemää päätöstä

- Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätös ennakollisista vakausmaksuista ei ole valmistelevalta vaan lopullinen päätös, joka kuuluu EU:n tuomioistuinten laillisuusvalvonnan piiriin.
- Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätöksen saajina ovat kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset, jotka vastaavat rahoitusosuuksien keräämisestä luottolaitoksilta.
- Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätös ennakollisista vakausmaksuista koskee pankkeja suoraan ja erikseen, koska pankit mainitaan erikseen nimeltä kyseisessä päätöksessä, jossa vahvistetaan myös kunkin pankin yksilöllinen vakausmaksu.
- Kansallisilla kriisinratkaisuviranomaisilla ei ole harkintavaltaa kyseisessä päätöksessä ilmoitettujen yksittäisten maksujen määrien osalta. Ne eivät voi muuttaa näitä määriä, ja niiden on kerättävä kyseiset maksut asianomaisilta laitoksilta.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-365/16, yhdistetyissä asioissa T-377/16, T-645/16 ja T-809/16 sekä asiassa T-323/16 antamien tuomioiden perusteella.

48 Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto katsoo, että unionin yleisen tuomioistuimen havaitsemat puutteet koskivat päätöksentekoprosessiin vuonna 2016 liittyneitä menettelyllisiä osatekijöitä. Kriisinratkaisuneuvosto oli tuolloin käynnistysvaiheessa, ja ongelmat on sittemmin ratkaistu. Se totesi kuitenkin, että yhdeksässä edellä mainitussa asiassa on jäljellä riski siitä, että tuomioistuin havaitsee muita menettelyllisiä puutteita, jotka liittyvät vuosien 2017 ja 2018 ennakkollisia vakaussmaksuja koskeviin päätöksiin. Koska kantajat ovat esittäneet lainvastaisuusväitteitä, yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on todennut vaarana olevan lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin voi antaa päätöksen ennakkollisten vakaussmaksujen laskentaa koskevan säädöskehityksen pätevyydestä. Syyskuussa 2020 unionin yleinen tuomioistuin kumosi kolmen pankin ennakkollisia vakaussmaksuja koskevan yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätöksen sillä perusteella, että olennaisia menettelyvaatimuksia oli rikottu. Lisäksi se totesi delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/63 esitetyn laskentamenetelmän osittain lainvastaiseksi (ks. [laatikko 13](#))⁶¹.

Laatikko 13 – Yleiset vaikutukset, jotka aiheutuvat unionin yleisen tuomioistuimen 23. syyskuuta 2020 antamista päätöksistä, jotka koskevat yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2017 ennakkollisista vakaussmaksuista tekemää päätöstä

Unionin yleinen tuomioistuin kumosi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2017 ennakkollisia vakaussmaksuja koskevan päätöksen, koska se rikkoi olennaisia menettelymääräyksiä: oikeaksi todentaminen ei toteutunut ja perustelut olivat puutteellisia niiden kolmen pankin osalta, jotka vaativat päätöksen kumoamista. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että kantajat eivät voi tarkistaa yhteisen kriisinratkaisuneuvoston esittämien perustelujen avulla, onko heidän maksuosuutensa laskettu oikein, eivätkä päättää, pitäisikö heidän riitauttaa tämä määrä tuomioistuimessa. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, että siltä osin kuin kantajien maksuosuuksien laskeminen riippuu muiden (noin 3 500 pankin tiedoista, tämä laskelma on luonnostaan vaikeaselkoinen.

Tilintarkastustuomioistuin totesi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuosien 2017, 2018 ja 2019 tilinpäätöksiä koskevissa kertomuksissaan, että yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ei voi luottamuksellisuussyistä luovuttaa pankkien tietoja, joita käytetään laskettaessa ennakkollisia vakaussmaksuja, mikä vähentää läpinäkyvyyttä⁶².

⁶¹ Tuomiot asioissa T-411/17, T-414/17 ja T-420/17, 23.9.2020.

⁶² Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2017, kohta 2.7.

Eräässä tapauksessa kantaja esitti lainvastaisuusväitteen. Unionin yleisen tuomioistuimen näkemyksen mukaan se, että yhteinen kriisinratkaisuneuvosto rikkoi perusteluvelvollisuutta riskioikaisua koskevan ennakkollisen vakausmaksun laskennan osalta, johtuu delegoidussa asetuksessa 2015/63 vahvistetusta menetelmästä, jota unionin yleinen tuomioistuin piti osittain lainvastaisena. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että delegoitua asetusta 2015/63 on muutettava, jotta yhteinen kriisinratkaisuneuvosto voi tehdä uuden päätöksen, jossa perustelut ovat riittäviä. Tässä tarkoituksessa unionin yleinen tuomioistuin pysytti kumotun yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätöksen vaikutukset kantajaan voimassa kuuden kuukauden ajan siitä päivästä, jona tuomio tuli lainvoimaiseksi.

Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto tai komissio voi hakea muutosta näihin päätöksiin kahden kuukauden kuluessa. Ilman onnistunutta muutoksenhakua on olemassa suuri riski, ettei muutoksenhaku onnistu muissakaan asioissa, joita on saatettu vireille vastaavanlaisten, ennakkollisia vakausmaksuja koskeviin päätöksiin liittyvien olennaisten menettelymääräysten rikkomisten vuoksi. Lisäksi komission olisi mukautettava nykyistä menetelmää, ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston olisi tehtävä tämän mukautetun menetelmän perusteella uusi päätös vuoden 2017 ennakkollisista vakausmaksuista mainittujen kolmen muutoksenhakijan osalta. Tämä uudelleenlaskenta voi johtaa takaisinmaksua tai korvausta koskevaan vaatimukseen, jos uudelleenlaskennan jälkeen pankin maksettavaksi lankeavien maksujen määrä on pienempi kuin sen vuonna 2017 tosiasiallisesti maksama määrä.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin unionin yleisen tuomioistuimen asioissa T-411/17, T-414/17 ja T-420/17 23. syyskuuta 2020 antamien tuomioiden perusteella.

49 Kumoamisen taloudelliset vaikutukset määräytyvät osittain tuomioistuinkäsittelyn kumoamisperusteiden mukaan. Koska unionin yleinen tuomioistuin kumosi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2016 ennakkollisia vakausmaksuja koskevat päätökset kolmen pankin osalta vain menettelyllisistä syistä, laskelma pysyi voimassa ja yhteinen kriisinratkaisuneuvosto teki uuden päätöksen vuoden 2016 ennakkollisista vakausmaksuista tarkistetun menettelytavan mukaisesti. Lisäksi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston ulkopuoliset lakimiehet vahvistivat, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomio vuoden 2016 ennakkollisia vakausmaksuja koskevissa asioissa rajoittuu asianomaisiin kolmeen pankkiin, joten loput vuoden 2016 rahoitusosuuksia koskevat päätökset ovat edelleen voimassa kaikkien muiden pankkien osalta. Vaikka kumoaminen johti kantajien oikeudelliseen vaatimukseen yhteistä kriisinratkaisuneuvostoa vastaan, tämä vaatimus oli vain väliaikainen, koska se korvattiin yhteisen kriisinratkaisuneuvoston uudella päätöksellä. Näin ollen resurssien ulosvirtausta ei tosiasiallisesti tapahtunut. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto hyväksyi kuitenkin varauksen, sillä kriisinratkaisuneuvoston on korvattava kantajille

oikeudenkäyntikulut näissä kolmessa tapauksessa⁶³. Varauksen kattamaan 686 400 euron kokonaismäärään sisältyvät myös arvioidut oikeudenkäyntikulut, jotka liittyvät edellä mainittuihin yhdeksään tapaukseen. Kyseiset tapaukset koskivat vuosien 2017 ja 2018 maksukausia ja ne arvioitiin ehdollisiksi vastuiksi (ks. kohta 45).

50 Touko-, kesä- ja elokuussa 2020 kyseiset kolme pankkia nostivat unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteet, joissa ne vaativat vuoden 2016 ennakollisia vakausmaksuja koskevan yhteisen kriisinratkaisuneuvoston uuden päätöksen kumoamista. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto totesi, että tarkastusajankohtana se ei vielä pystynyt arvioimaan resurssien ulosvirtauksen riskiä näissä tapauksissa, minkä vuoksi se ei ilmoittanut ehdollisia vastuita. Unionin yleinen tuomioistuin on keskeyttänyt menettelyn kahdessa asiassa siihen asti kunnes se antaa päätöksen useissa relevanteissa vireillä olevissa ennakollisia vakausmaksuja koskevissa asioissa⁶⁴.

51 Lopullista tilinpäätöstä vahvistettaessa (ks. kohta 04) yhteinen kriisinratkaisuneuvosto katsoi, että riski sen vuoden 2019 ennakollisia vakausmaksuja koskevan päätöksen kumoamisesta oli hyvin pieni, koska se paransi menettelyjään aiempiin vuosiin verrattuna ottaen huomioon olemassa olevat tuomiot. Kun kuitenkin otetaan huomioon unionin yleisen tuomioistuimen äskettäiset tuomiot (ks. [laatikko 13](#)) ja se, että samaa laskentamenetelmää käytettiin vuosina 2016–2020, kaikkiin EU:n tuomioistuimissa vireillä oleviin asioihin liittyvät riskitekijät muuttuivat.

52 Yhteenvetona voidaan todeta, että tilintarkastustuomioistuin ei havainnut evidenssiä, joka olisi ristiriidassa niiden johtopäätösten kanssa, jotka yhteinen kriisinratkaisuneuvosto oli tehnyt tilien päättämisen ajankohtana kesäkuun 2020 puolivälissä käytettävissä olleiden tietojen perusteella. Unionin yleisen tuomioistuimen hiljattain antamien tuomioiden (ks. [laatikko 13](#)) vuoksi riskitekijät, jotka liittyvät kriisinratkaisuneuvoston ennakollisia vakausmaksuja koskevien päätösten osalta vireillä oleviin asioihin, ovat kuitenkin muuttuneet. Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston on näin ollen otettava tämä kehitys huomioon.

⁶³ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston lopullinen tilinpäätös – Varainhoitovuosi 2019, s. 30.

⁶⁴ Unionin yleinen tuomioistuin on lykännyt asian T-336/20 käsittelyä, kunnes asioissa T-411/17, T-414/17 ja T-420/17 annetut tuomiot tulevat lainvoimaisiksi. Asian T-339/20 käsittelyä on lykätty, kunnes asioissa T-420/17, T-413/18 ja T-481/19 annetaan tuomio.

Ehdolliset vastuut, jotka liittyvät ennakollisia vakausmaksuja koskeviin kansallisen tason oikeustapauksiin

53 Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto pyrki ottamaan taloudelliset riskinsä riittävässä määrin huomioon kehittämällä osaksi sisäisen valvonnan järjestelmäänsä valvontaprosessin, jota sovelletaan kansallisen tason oikeustapauksista aiheutuviin ehdollisiin vastuisiin. Kriisinratkaisuneuvosto pyytää kansallisia kriisinratkaisuviranomaisia toimittamaan yksityiskohtaisen luettelon ennakollisia vakausmaksuja vastaan vireillä olevista oikeudenkäyntimenettelyistä ja niihin liittyvistä kantajista sekä määristä. Lisäksi kansallisia kriisinratkaisuviranomaisia pyydettiin antamaan kirjallinen vakuutus toimitetuista tiedoista ja toimittamaan arviointi siitä, miten todennäköisesti ennakollisia vakausmaksuja vastaan nostetut kanteet onnistuvat. Tiedot toimitetaan yhteisen kriisinratkaisuneuvoston tilinpitäjälle.

54 Kansallisilta kriisinratkaisuviranomaisilta saatujen tietojen perusteella hallinnollisia menettelyjä ja oikeudenkäyntimenettelyjä on pantu vireille kolmen kansallisen kriisinratkaisuviranomaisen tekemiä maksupäätöksiä vastaan. Kaksi kansallista kriisinratkaisuviranomaista katsoi, että joissakin kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevissa hallinnollisissa valituksissa ja oikeudenkäynneissä ei ole tällä hetkellä mahdollista arvioida taloudellisten resurssien ulosvirtauksen todennäköisyyttä ongelmien monimutkaisuuden ja uutuuden vuoksi. Tilintarkastustuomioistuin suositteli vuonna 2019 oikeuskäytännön muuttuessa, että ehdolliset vastuut ilmoitetaan kaikkien sellaisten kanteiden osalta, joihin liittyvää riskiä ei voida luokitella etäiseksi⁶⁵. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto noudatti tätä suositusta ja ilmoitti ehdollisena vastuuna näihin valituksiin ja oikeustapauksiin liittyvien riita-asioiden kohteena olevan kokonaismäärän, joka oli 1 861 miljoonaa euroa⁶⁶.

55 Järjestelmä perustettiin käyttäen lähtökohtana yhteisen kriisinratkaisuneuvoston olettamusta, jonka mukaan ennakollisista vakausmaksuista tehtyjä päätöksiä vastaan kansallisella tasolla nostetut kanteet voisivat johtaa resurssien ulosvirtaukseen. Jatkossa yhteisen kriisinratkaisuneuvoston taloudellisessa raportoinnissa on otettava huomioon unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu ennakollisia vakausmaksuja koskevista päätöksistä, joiden osalta on käynnistetty oikeudenkäyntimenettely kansallisella tasolla (ks. kohta [45](#) ja [laatikko 11](#)). Koska ainoastaan EU:n tuomioistuimet voivat päättää ennakollisia vakausmaksuja koskevien

⁶⁵ Kertomus mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet kriisinratkaisuneuvoston, neuvoston ja komission suorittaessa asetuksen mukaisia tehtäviään varainhoitovuonna 2018, suositus 2.

⁶⁶ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston lopullinen tilinpäätös – Varainhoitovuosi 2019, s. 35.

kriisintarkkaisuineuvoston laskelmien laillisuudesta ja niihin liittyvistä asioista, kansallisilla tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa kumota näitä päätöksiä. Sen vuoksi on erittäin epätodennäköistä, että kansallisella tasolla ennakkolisten vakaussmaksujen osalta käynnistettyjen oikeudenkäyntimenettelyjen seurauksena ilmeni taloudellisten resurssien ulosvirtausta. Näin ollen tällaisissa tapauksissa ei pitäisi olla tarpeen ilmoittaa ehdollisia vastuita. Kansalliset tuomioistuimet voivat esittää ennakkoratkaisupyyntöjä, joten yhteisen kriisintarkkaisuineuvoston olisi kuitenkin ainakin tietyn ajan hyvä seurata ja käydä edelleen läpi kansallisia tapauksia, jotka liittyvät kriisintarkkaisuineuvoston suoritettaviin ennakkolisiin vakaussmaksuihin (ks. kohdat 56 ja 57).

Lisätietojen antaminen EU:n ja kansallisella tasolla riitautetuista ennakkolistista vakaussmaksuista

56 Kriisintarkkaisuineuvosto pyrki lisäämään läpinäkyvyyttä ilmoittamalla ennakkolisiin vakaussmaksuihin liittyvien ehdollisten vastuiden lisäksi niiden ennakkolisten vakaussmaksujen kokonaismäärän, joita käsitellään hallinnollisessa menettelyssä tai oikeudenkäyntimenettelyssä. Kokonaismäärä oli 31. joulukuuta 2019 noin 4,9 miljardia euroa, josta 2,5 miljardia euroa liittyi kansallisiin tapauksiin ja 2,4 miljardia euroa unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltäviin asioihin⁶⁷. Kansallisella tasolla on sittemmin nostettu useita uusia kanteita ja valituksia ennakkolisia vakaussmaksuja koskevista päätöksistä (ks. *taulukko 4*). Tietojen ilmoittaminen tarjoaa hyödyllistä taustatietoa sidosryhmille.

⁶⁷ Yhteisen kriisintarkkaisuineuvoston lopullinen tilinpäätös – Varainhoitovuosi 2019, s. 36.

Taulukko 4 – Kriisinratkaisurahastolle suoritettaviin ennakollisiin vakaumaksuihin liittyvien riitautettujen määrien kehitys kansallisella tasolla

Maksut liittyvät vuoteen	Tapausten lukumäärä Toukokuu 2020	Riitautetut määrät Toukokuu 2020 (miljoonaa euroa)	Tapausten lukumäärä Toukokuu 2019	Riitautetut määrät Toukokuu 2019 (miljoonaa euroa)
2020	31	669	–	–
2019	136	662	135	646
2018	114	587	114	587
2017	132	578	131	559
2016	240	563	240	563
2015	4	84	5	84
YHTEENSÄ	657	3 143	625	2 439

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuinin yhteisen kriisinratkaisuneuvoston tietojen perusteella; määrät on pyöristetty lähimpään miljoonaan.

57 Kuten kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätöksessä todetaan, riitautetusta määrästä 315 miljoonaa euroa on saatettu EU:n tuomioistuinten ohella myös kansallisten tuomioistuinten käsiteltäväksi. Jos kanteet onnistuvat, kyseinen määrä tai osa siitä korvataan soveltuvissa tapauksissa vain kerran.

Hallintomaksuihin liittyvät ehdolliset vastuut

58 Kriisinratkaisuneuvosto kerää vuosittain hallintomaksuja toimintakustannustensa rahoittamiseksi (ks. [kuva 1](#)). Kaikkien järjestelmään osallistuvissa 19 jäsenvaltiossa sijaitsevien, yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen soveltamisalaan kuuluvien pankkien on osallistuttava kriisinratkaisuneuvoston hallintomenojen rahoittamiseen. Vuoden 2018 tammikuussa tuli voimaan kriisinratkaisuneuvoston hallinnollisten kulujen rahoittamista koskeva lopullinen järjestelmä, joka loi pysyvän järjestelmän hallinnollisille maksuille⁶⁸. Kriisinratkaisurahastolle maksettavista ennakollisista vakaumaksuista poiketen kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset eivät kerää hallintomaksuja, vaan kriisinratkaisuneuvosto kerää ne suoraan. Hallintomaksut kerätään pankkiryhmäkohtaisesti, kun taas ennakolliset vakaumaksut kerätään kultaakin yhteisöltä. Siksi niiden soveltamisalaan kuuluu eri määrä pankkeja.

⁶⁸ Euroopan komission delegoitu asetus (EU) 2017/2361.

59 Kriisinratkaisuneuvosto laski helmikuussa 2020 vuotuiset hallintomaksut varainhoitovuodelle 2020 EKP:n edelliseltä varainhoitovuodelta keräämien tietojen perusteella. Näiden laskelmien perusteella se toimitti pankeille kunkin pankin hallintomaksuja koskevat ilmoitukset. Noin 2 370 pankille ilmoitettiin niitä koskevista vuoden 2020 hallintomaksuista (ks. taulukko 5). Määrä, joka oli kerättävänä 26. maaliskuuta 2020 mennessä, oli 69,1 miljoonaa euroa. Maksujen erääntymispäivä oli 26. maaliskuuta 2020. Merkittävät laitokset maksoivat noin 95 prosenttia näistä vakaumaksuista. Maksuja alennettiin osittain sellaisten yhteisöjen kohdalla, joiden taseet olivat pienempiä⁶⁹. Kerätty määrä oli kaiken kaikkiaan pienempi kuin vuonna 2019, sillä kriisinratkaisuneuvostolle oli kertynyt 50,4 miljoonan euron budjettilyijäämä vuonna 2018. Tarvittaessa vuoden 2020 maksut lasketaan uudelleen seuraavan laskentasyklin aikana niiden tietojen perusteella, joita on saatu muutoksista laitosten toiminnan laajuudessa tai tilanteessa.

Taulukko 5 – Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston laskuttamat hallintomaksut

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Ilmoituksen saaneiden pankkien lukumäärä	2 370	2 660	2 729*	2 819*	2 963*	3 060*
Kerättävä kokonaismäärä (miljoonaa euroa)	69,1	88,8	91,4	83,0	56,7	21,8

Lähde: Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto, määrät on pyöristetty lähimpään miljoonaan. *Vuosina 2015–2018 pankkien lukumäärä vastaa vuotuista keskiarvoa, koska kyseisiä vuosia koskevat maksut laskettiin uudelleen vuonna 2018, kun lopullinen järjestelmä tuli voimaan. Hallintomaksujen laskennassa vuosi 2015 sisältää vuoden 2014 marras- ja joulukuun.

60 Hallintomaksuja koskevista ilmoituksista voi valittaa kriisinratkaisuneuvoston valituslautakuntaan kuuden viikon kuluessa⁷⁰. Valituslautakunnan päätökset on mahdollista riitauttaa unionin yleisessä tuomioistuimessa. Pankit eivät tehneet valituksia hallintomaksuja koskevista ilmoituksista vuonna 2019 tai 2020. Näin ollen

⁶⁹ Hallintomaksut koostuvat vähimmäismaksukomponentista ja vaihtelevasta maksukomponentista. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto puolitti vähimmäismaksukomponentin sellaisten merkittävien laitosten ja rajojen yli toimivien pankkien kohdalla, joiden varojen kokonaismäärä on enintään 10 miljardia euroa, ja sellaisten vähemmän merkittävien laitosten kohdalla, joiden kokonaisvarat ovat enintään miljardi euroa.

⁷⁰ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 85 artiklan 3 kohta.

kriisintarkastusneuvosto ei esittänyt ehdollisia vastuita hallintomaksuista. Muutoksenhakujen ja riita-asioiden puuttuminen on osoitus laskelmien asianmukaisuudesta.

Muut oikeudenkäyntimenettelyt ja lisätiedot

61 Toukokuussa 2020 kriisintarkastusneuvostolle ilmoitettiin kahdesta unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevasta, henkilöstöasioihin liittyvästä oikeudenkäynnistä⁷¹. Koska kanteet kuitenkin nostettiin vasta 10. heinäkuuta 2020, yhteinen kriisintarkastusneuvosto ei ilmoittanut niihin liittyviä ehdollisia vastuita eikä tietoja vuoden 2019 tilinpäätöksessään⁷².

62 Tietyistä kriisintarkastusneuvoston päätöksistä, jotka koskevat esimerkiksi hallintomaksuja ja asiakirjojen saatavuutta, voi valittaa kriisintarkastusneuvoston valituslautakuntaan⁷³. Vuosina 2019 ja 2020 yhteisen kriisintarkastusneuvoston valituslautakunnan käsiteltäväksi saatettiin useita uusia tapauksia. Nämä tapaukset koskivat kuitenkin vain asiakirjojen saatavuutta, joten ehdollisia vastuita ei pitäisi syntyä.

63 Yhteinen kriisintarkastusneuvosto osoitti, että se on ottanut käyttöön riittävät sisäiset tarkastukset, joiden avulla saadaan yleiskuva asiaan liittyvistä EU:n tuomioistuimissa ja kansallisissa elimissä käynnissä olevista riita-asioista. Kansallisen tason oikeudenkäyntimenettelyjen luonteen vuoksi yhteinen kriisintarkastusneuvosto on kuitenkin pitkälti riippuvainen asianomaisten kansallisten kriisintarkastusviranomaisten yhteistyöstä. Yhteisen kriisintarkastusneuvoston oikeudellinen tiimi tekee käytettävissä olevan yleiskatsauksen ja tilintarkastustuomioistuimen aiemman suosituksen perusteella EU-tason sisäisen riskinarvioinnin kustakin riita-asioiden luokasta ja toimittaa sen tilinpitäjälle. Tilanteen kehittymisestä raportoidaan säännöllisesti kriisintarkastusneuvostolle.

64 Kaikki kriisintarkastusneuvostoa ja kansallisia kriisintarkastusviranomaisia vastaan vireille pannut oikeudenkäynnit kuluttavat taloudellisia ja henkilöresursseja. Näistä kustannuksista vastaavat suoraan kyseiset viranomaiset ja myöhemmin kaikki pankit hallintomaksujen kautta. Vuonna 2019 kriisintarkastusneuvoston ulkopuolisista oikeudellisista palveluista maksama 2,2 miljoonan euron määrä liittyi tulevana vuosina

⁷¹ Asiat T-270/20 ja T-271/20.

⁷² Yhteisen kriisintarkastusneuvoston lopullinen tilinpäätös – Varainhoitovuosi 2019, s. 37.

⁷³ Yhteisestä kriisintarkastusmekanismista annetun asetuksen 85 artikla.

käsiteltäviin oikeudenkäyntimenettelyihin; määrä laski verrattuna vuoteen 2018, jolloin se oli 5,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 lopussa viisi kokoaikavastaavaa yhteisen kriisinratkaisuneuvoston oikeudellisen tiimin työntekijää käsitteli riita-asioita, kun vastaava luku vuonna 2018 oli seitsemän kokoaikavastaavaa työntekijää. Määrä nousi 24. syyskuuta 2020 yhdeksään kokoaikavastaavaan työntekijään ja kahteen väliaikaiseen toimihenkilöön. Lisäksi riita-asioita käsittelevää tiimiä tukee säännöllisesti yhteisen kriisinratkaisuneuvoston oikeudellisen neuvonantajatiimin henkilöstö.

Osa II: Komission ehdolliset vastuut

65 Euroopan komissio vahvisti, että sillä ei ollut 31. joulukuuta 2019 ehdollisia vastuuta, jotka perustuisivat yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetusta asetuksesta johtuviin komission tehtäviin.

66 EU:n oikeuskäytännössä⁷⁴ rajataan toimivallan siirto EU:n virastoille, kuten yhteiselle kriisinratkaisuneuvostolle, täytäntöönpanotoimivaltaan, mikä näin ollen rajoittaa harkintavallan siirtämistä. Kuten yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetussa asetuksessa säädetään, kriisinratkaisumääräys tulee siksi voimaan vain, jos komissio vahvistaa sen. Komissio voi vastustaa ehdotetun kriisinratkaisumääräyksen mahdollisia harkinnanvaraisia näkökohtia. Jos komissio vastustaa kriisinratkaisumääräystä yleistä etua koskevan perusteen perusteella tai pyytää kriisinratkaisurahaston käytön olennaista muutosta, sen on ehdotettava tällaiset muutokset neuvostolle⁷⁵.

67 Kesäkuun 7. päivänä 2017 komissio vahvisti ensimmäisen riidanratkaisumääräyksen⁷⁶, jonka kriisinratkaisuneuvosto oli hyväksynyt. Määräyksen osalta komissiota vastaan oli kesäkuuhun 2020 mennessä pantu vireille 26 oikeudenkäyntimenettelyä unionin yleisessä tuomioistuimessa⁷⁷. Kaikki 26 kantajaa nostivat kumoamiskanteen komission päätöstä vastaan, minkä lisäksi viisi kantajista nosti myös vahingonkorvauskanteen. Nämä kanteet ovat yhä vireillä, eikä unionin yleinen tuomioistuin ole vielä antanut niissä tuomiota. Koska BPE:n kriisinratkaisussa ei

⁷⁴ Asiaa Meroni koskeva lainoppi, joka on vahvistettu asioissa 9/56 ja 10/56, Meroni & Co, Industrie Metallurgiche, vastaan korkea viranomainen, [1957–1958] Kok. 133, sekä asia C-270/12, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaan Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto [ECLI:EU:C:2014:18].

⁷⁵ Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 18 artiklan 7 kohta.

⁷⁶ Banco Popular Español S.A:ta koskevan kriisinratkaisumääräyksen vahvistaminen.

⁷⁷ Komissio on ainoa vastaaja vain yhdessä näistä 26 tapauksesta.

myönnetty julkista rahoitustukea eikä käytetty kriisinratkaisurahastoa (ks. kohta [02](#)), komissio ei toteuttanut valtiontukea tai kriisinratkaisurahaston tukea koskevaa arviointia.

68 Vuoden 2018 tilinpäätöksen tapaan komissio on päättänyt olla esittämättä ehdollisia vastuita näistä tapauksista kirjanpitoarviointinsa perusteella. Yksi kirjanpitoarvioinneissa annetuista perusteluista on, että saatavilla olevien tietojen perusteella yksikään kantajista ei ollut osoittanut komission sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta riittävällä tavalla. Komissio totesi erityisesti, että oikeussääntöä, jolla myönnetään yksilöille oikeuksia, ei rikottu riittävän vakavasti (vrt. kohtaan [17](#)). Siksi komissio katsoo, että sen vahvistuspäätökseen liittyvän resurssien ulosvirtauksen todennäköisyys on etäinen. Lisäksi komissio totesi, että kantajat eivät ole voineet kärsiä vahinkoa, koska kriisinratkaisun vaihtoehtona olisi ollut kansallisten sääntöjen mukainen maksukyvyttömyysmenettely. Kaikki osakkeenomistajat tai velkojat, jotka olisivat olleet paremmassa asemassa maksukyvyttömyysmenettelyissä, olisivat saaneet kriisinratkaisurahastolta hyvityksen NCWO-menettelyn nojalla (ks. kohdat [37–40](#)). Komissio totesi siksi laajan kokemuksensa perusteella, että todennäköisyys siihen, että näistä tapauksista mahdollisesti aiheutuisi komissiolle taloudellinen riski, on etäinen.

69 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastamansa otoksen perusteella, että tietyt kantajat olivat väittäneet, että sopimussuhteen ulkopuolisia unionin vastuita koskevat tarvittavat edellytykset olivat täyttyneet. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että tässä vaiheessa on vaikea esittää ennusteita, koska kriisinratkaisua koskeva säädöskehys on suhteellisen tuore ja siihen liittyvä oikeusjärjestelmä monimutkainen, luonteeltaan erityinen ja täysin uudenlainen. Tilintarkastustuomioistuin ei kuitenkaan löytänyt evidenssiä, joka olisi ollut ristiriidassa komission arvioinnin kanssa.

70 BPE:n kriisinratkaisuun liittyvien tapausten lisäksi komissio oli kahden oikeudenkäyntimenettelyn⁷⁸ kohteena, joissa haettiin ennakollisiin vakausmaksuihin liittyvien päätösten kumoamista ja vahingonkorvauksia. Molemmissa tapauksissa komissio on vastaajana yhdessä kriisinratkaisuneuvoston kanssa. Vaikka yhteinen kriisinratkaisuneuvosto saattaa joutua maksamaan kantajille korvauksia siinä tapauksessa, että sen ennakollisia vakausmaksuja koskeva päätös kumotaan, komission riski rajoittuu kantajan oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on ilmoittanut ehdollisen vastuun mainituista tapauksista toisen osalta, mutta komissio katsoo, ettei sen voida katsoa syyllistyneen laittomaan toimintaan, eikä se näin ollen ilmoittanut ehdollisia vastuita. Unionin yleinen tuomioistuin on lykännyt molempien tapausten käsittelyä siihen saakka, kunnes

⁷⁸ Asiat T-386/18 ja T-400/19.

23. syyskuuta 2020 annetut päätökset kolmessa vuoden 2017 ennakkollisia vakausmaksuja koskevassa asiassa (ks. [laatikko 13](#)) tulevat lainvoimaisiksi.

Osa III: Neuvoston ehdolliset vastuut

71 Tilintarkastustuomioistuin vastaanotti neuvoston tilinpitäjältä vahvistuskirjeen, jossa todettiin, että neuvostolla ei ollut 31. joulukuuta 2019 sen yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen mukaisten tehtävien suorittamisesta johtuvia ehdollisia vastuita.

72 Komissio voi kriisinratkaisuneuvoston ehdottamaa kriisinratkaisumääräystä koskevan arviointinsa perusteella vastustaa kriisinratkaisumääräystä. Jos vastustus liittyy yleistä etua koskevaan perusteeseen tai siinä pyydetään kriisinratkaisurahaston käytön olennaista muutosta, komission on ehdotettava muutos neuvostolle (ks. kohta [66](#)).

73 Tämän kertomuksen laatimishetkeen mennessä neuvosto ei ole ollut osallisena kriisinratkaisupäätöksissä. Neuvosto oli kuitenkin yhden BPE:hen liittyvän oikeudenkäynnin kohteena vuoden 2017 lopussa. Kanne hylättiin vuonna 2018 siltä osin kuin se oli nostettu neuvostoa vastaan⁷⁹. Näin ollen neuvostolle ei aiheudu ehdollisia vastuita.

⁷⁹ Unionin yleisen tuomioistuimen määräys (kahdeksas jaosto), 14.6.2018 – Cambra Abaurrea vastaan parlamentti ym. (asia T-553/17).

Johtopäätökset ja suositukset

74 Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että kriisinratkaisuneuvostoa ja komissiota vastaan kriisinratkaisu- ja muiden päätösten osalta vireille pantujen oikeudenkäyntimenettelyjen tuloksesta on tässä vaiheessa vaikea esittää ennusteita, koska kriisinratkaisua koskeva säädöskehys on suhteellisen tuore ja siihen liittyvä oikeusjärjestelmä monimutkainen, luonteeltaan erityinen ja täysin uudenlainen. Tilintarkastustuomioistuin ei kuitenkaan löytänyt evidenssiä, joka olisi ollut ristiriidassa kriisinratkaisuneuvoston ja komission sellaisia mahdollisia ehdollisia vastuuta koskevien arviointien kanssa, jotka ovat aiheutuneet niiden suorittaessa yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen mukaisia tehtäviään (ks. kohdat [25](#) ja [36](#)). Näin ollen näissä tapauksissa ei ilmoiteta ehdollisia vastuuta.

75 Kriisinratkaisuneuvosto on edelleen parantanut kriisinratkaisurahastolle suoritettaviin ennakollisiin vakauserämaksuihin liittyvien ehdollisten vastuiden esittämistä tilinpäätöksessä. Vuoden 2019 tilinpäätöksen osalta yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ilmoitti 186 miljoonan euron ehdolliset vastuut, jotka liittyivät EU:n tuomioistuimissa vuosien 2017 ja 2018 maksukausien osalta vireillä olleisiin asioihin (ks. kohta [45](#)). Tietojen ilmoittaminen oli varovaisuusperiaatteen mukaista erityisesti siksi, että unionin yleinen tuomioistuin kumosi syyskuussa 2020 yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätökset, jotka koskivat vuoden 2017 ennakollisia vakauserämaksuja kolmen pankin osalta. Kumoaminen johtui siitä, että oikeaksi todentaminen ei toteutunut ja perustelut olivat puutteellisia. Lisäksi yhdessä tapauksessa yleinen tuomioistuin katsoi, että päätöksen perustana ollut kehys oli osittain lainvastainen (ks. [laatikko 13](#)). Ilman onnistunutta muutoksenhakua on olemassa suuri riski, että kaikki ennakollisia vakauserämaksuja koskevien päätösten osalta vireillä olevat muutoksenhaut kumoutuvat. Sen vuoksi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston on otettava huomioon mahdolliset muutokset ja arvioitava vuoden 2020 tilinpäätöstään varten uudelleen kaikki vireillä olevat tapaukset, jotka liittyvät ennakollisiin vakauserämaksuihin.

76 Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto paransi myös sellaisten ehdollisten vastuiden esitystapaa, jotka liittyvät ennakollisia vakauserämaksuja koskeviin kansallisiin oikeudenkäyntimenettelyihin. Näitä oikeudenkäyntimenettelyjä käsittelevistä kolmesta kansallisesta kriisinratkaisuviranomaisesta kaksi ilmoitti, etteivät ne pysty arvioimaan vireillä oleviin asioihin liittyvää riskiä. Tilintarkastustuomioistuimen vuonna 2019 antaman suosituksen mukaisesti yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ilmoitti vastaavat määrät yhteensä 1 861 miljoonan euron ehdollisina vastuina, koska resurssien ulosvirtausta ei voida sulkea pois ilman perusteltua epäilystä (ks. kohta [54](#)).

Unionin tuomioistuimen hiljattain antama ennakkoratkaisu (ks. [laatikko 11](#)) huomioon ottaen voidaan kuitenkin todeta, että kansallisilla tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa tarkistaa kriisinratkaisuneuvoston päätöksiä, jotka koskevat yhteiseen kriisinratkaisurahastoon suoritettavia ennakkollisia vakaussmaksuja. Näin ollen on hyvin epätodennäköistä, että pelkästään kansallisissa oikeudenkäyntimenettelyissä riitautetut ennakkollisia vakaussmaksuja koskevat päätökset johtaisivat yhteisen kriisinratkaisuneuvoston taloudellisten resurssien ulosvirtaukseen. Sen vuoksi niiden osalta ei pitäisi edellyttää ehdollisia vastuuta koskevien tietojen ilmoittamista.

77 Yhteiselle kriisinratkaisuneuvostolle on ilmoitettu EU:n tuomioistuimissa käsiteltävistä uusista oikeustapauksista, jotka koskevat

- o yhteisen kriisinratkaisuneuvoston päätöstä olla suorittamatta BPE:n osakkeenomistajille ja velkojille NCWO-periaatteen mukaisia hyvityksiä (ks. kohta [40](#))
- o kriisinratkaisuneuvoston uutta päätöstä vuoden 2016 ennakkollisista vakaussmaksuista yhteiseen kriisinratkaisurahastoon (ks. kohta [50](#))
- o kriisinratkaisuneuvoston päätöstä vuoden 2020 ennakkollisista vakaussmaksuista yhteiseen kriisinratkaisurahastoon (ks. kohta [44](#))
- o kahta henkilöstöasioihin liittyvää tapausta (ks. kohta [61](#)).

Koska nämä tapaukset kuitenkin pantiin vireille muutaman viikon sisällä yhteisen kriisinratkaisuneuvoston lopullisen tilinpäätöksen vahvistamisesta ja ne edellyttävät kanteen perusteellista arviointia, yhteisen kriisinratkaisuneuvoston oikeudellinen yksikkö totesi, että asiaan liittyvän riskin arviointi oli käynnissä. Riskiä ei näin ollen arvioitu ajoissa vuoden 2019 tilinpäätöstä varten. Nämä tapaukset on otettava huomioon yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Suositus 1 – Viimeaikaiset tuomiot ja riita-asiat

Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston olisi unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen viimeaikaisten tuomioiden ja mahdollisten niistä seuraavien muutosten valossa arvioitava uudelleen riski kaikkien niiden vireillä olevien oikeudenkäyntimenettelyjen osalta, jotka koskevat päätöksiä kriisinratkaisurahastoon suoritettavista ennakkollisista vakaussmaksuista. Kriisinratkaisuneuvoston olisi myös arvioitava mahdollisia uusia oikeudellisia menettelyjä.

Tavoiteajankohta: kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2020 tilinpäätöksen esittely.

78 Tilinpitäjän on saatava kaikki tarvittavat tiedot varmistaakseen, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan. Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston oikeudellinen yksikkö antoi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston tilinpitäjälle vuoden 2019 tilinpäätöksen laatimista varten riskinarvioinnin, joka on jaoteltu meneillään olevien riita-asioiden luokkien mukaan (ks. kohta 63). Toisin kuin vuoden 2018 tilinpäätöksessä, riskinarviointiin sisältyi myös joitakin perusteluja. Lisäksi tilinpitäjä sai kansallisilta kriisinratkaisuviranomaisilta kattavat tiedot ennakollisiin vakausmaksuihin liittyvistä kansallisista oikeudenkäyntimenettelyistä (ks. kohta 53), mutta ei BPE:n kriisinratkaisuun liittyvistä kansallisista oikeudenkäyntimenettelyistä (ks. kohta 31).

Suositus 2 – Tilinpitäjälle annettavat tiedot

Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston olisi otettava lopullisessa tilinpäätöksessään huomioon kaikki oikeustapaukset sen varmistamiseksi, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan. Tähän sisältyvät tiedot kaikista seikoista, jotka voivat johtaa taloudellisten resurssien ulosvirtaukseen. Tiedot olisi annettava esimerkiksi kansallisista oikeudenkäyntimenettelyistä, jotka on pantu vireille vahvistettuja kriisinratkaisumääräyksiä koskevien täytäntöönpanopäätösten osalta.

Tavoiteajankohta: kriisinratkaisuneuvoston vuoden 2020 tilinpäätöksen esittely.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Alex Brenninkmeijerin johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 10. marraskuuta 2020.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

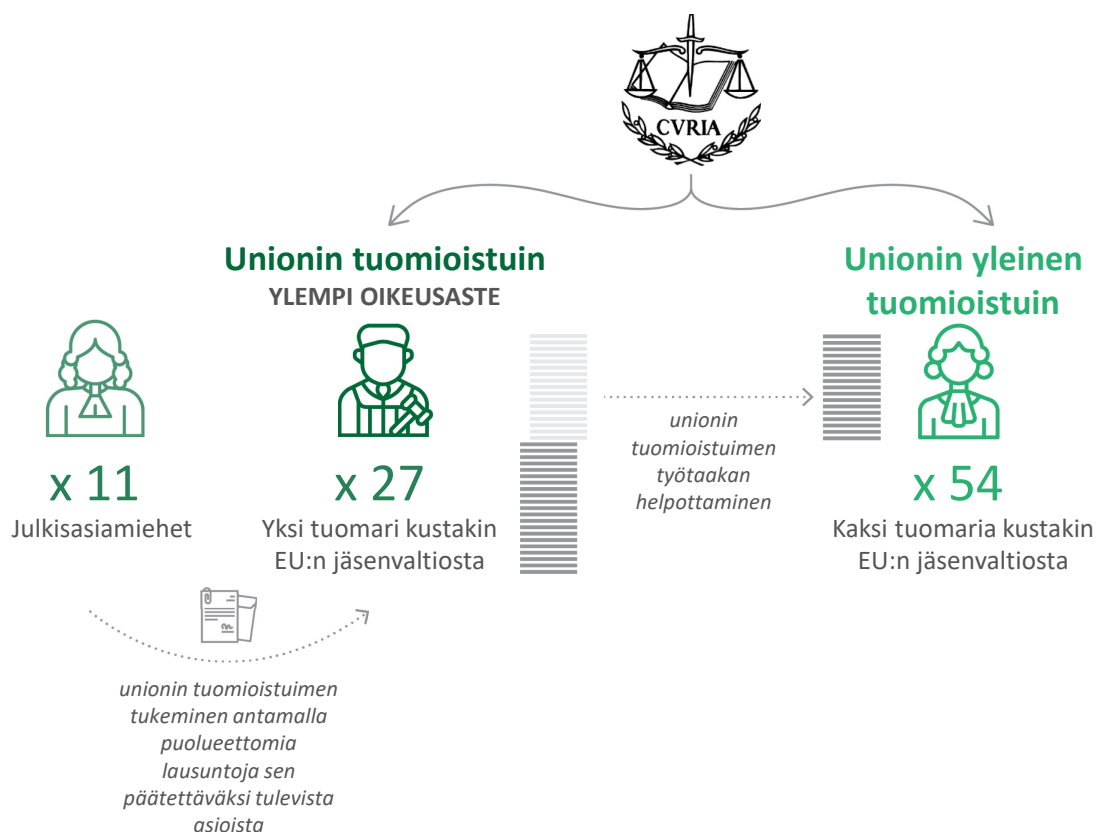
Klaus-Heiner Lehne
presidentti

Liitteet

Liite I – Euroopan unionin tuomioistuin ja käytettävissä olevat oikeussuojakeinot EU:n toimielinten, elinten, virastojen ja laitosten päätöksiä vastaan

01 Euroopan unionin tuomioistuin (ks. [kuva 1](#)) koostuu kahdesta tuomioistuimesta, jotka ovat unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin. Unionin tuomioistuimessa tapauksiin nimitetään asiasta vastaava julkisasiamies, joka antaa ratkaisuehdotuksen unionin tuomioistuimen päätöksenteon tueksi. Unionin yleinen tuomioistuin perustettiin vähentämään unionin tuomioistuimen työtaakkaa. Unionin yleinen tuomioistuin käsittelee pääasiassa yksilöiden ja yritysten nostamia kanteita sellaisia EU:n säädöksiä ja sääntelytoimia vastaan, jotka koskevat niitä suoraan, sekä kanteita, joilla vaaditaan vahingonkorvausta EU:n toimielinten, muiden elinten ja laitosten aiheuttamasta vahingosta. Unionin yleisen tuomioistuimen tuomioihin voi hakea muutosta unionin tuomioistuimessa kahden kuukauden kuluessa, mutta vain oikeuskysymyksissä.

Kuva 1 – Euroopan unionin tuomioistuimen kokoonpano

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

02 Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat käyttää erilaisia oikeussuojakeinoja EU:n toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen päätöksiä vastaan (ks. [kuva 2](#)). Yksi oikeussuojakeinoista on kumoamiskanne sellaista oikeudellisesti sitovaa päätöstä vastaan, joka on osoitettu näille henkilöille tai joka koskee niitä suoraan ja erikseen. EU:n tai sen elimen tekemän päätöksen kumoaminen edellyttää, että kantajat esittävät valituksensa kahden kuukauden kuluessa asianomaisen päätöksen julkaisemisesta⁸⁰.

Kuva 2 – EU:n toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen päätöksiä vastaan saatavilla olevat oikeussuojakeinot

KUMOAMISKANNE (pätöksen kumoaminen)	VAHINGONKORVAUSKANNE (sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu)
SEUT-sopimuksen 263 artikla	SEUT-sopimuksen 268 ja 340 artikla
OIKEUDELLINEN PERUSTA 2 kuukautta MÄÄRÄAIKA (kanteelle) 5 vuotta	
Oikeudellisesti sitova säädös Suoraan ja erikseen koskeva Hyödyttää kantajaa	EHDOT (yksinkertaistetut) Lainvastainen toiminta Todellinen ja varma vahinko Suora syy-yhteys

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin SEUT-sopimuksen ja oikeuskäytännön perusteella.

03 Toinen oikeussuojakeinoista on vahingonkorvauskanne, jossa esitetään, että unionilla on sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu. Osapuolilla on enintään viisi vuotta aikaa vaatia EU:lta vahingonkorvausta väitettyjen sopimussuhteen ulkopuolisten vastuiden perusteella⁸¹. Vahingonkorvauskanteen onnistumiseksi kantajien on osoitettava, että toimielin on rikkonut riittävän vakavasti sellaista oikeusnormia, jonka

⁸⁰ SEUT-sopimuksen artiklassa 263 tarkoitettu kanne on pantava vireille kahden kuukauden kuluessa säädöksen julkaisemisesta tai siitä, kun se on annettu kantajalle tiedoksi, taikka jollei säädöstä ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon.

⁸¹ SEUT-sopimuksen 268 artikla, yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 87 artiklan 5 kohta ja unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artikla.

tarkoituksena on myöntää oikeuksia yksilöille. Lisäksi on osoitettava kantajan kärsimä todellinen vahinko, sekä välitön syy-yhteys lainvastaisen toimen ja vahingon välillä.

04 Jokainen oikeudenkäyntimenettely alkaa sillä, että kantaja toimittaa kanteen, jossa eritellään kanteen perustelut sekä esitetyt vaatimukset. Vastaaajan on annettava kirjallinen vastine kahden kuukauden kuluessa⁸². Kantaja voi yleensä tämän jälkeen jättää vastauskirjelmän, johon vastaaja voi vastata. Jokainen, joka pystyy osoittamaan, että asian ratkaisu koskee hänen etuaan, voi olla oikeudenkäynnissä väliintulijana jättämällä kirjelmän, jossa tuetaan jonkin asianosaisen vaatimuksia. Lisäksi EU:n tuomioistuimet voivat esittää osapuolille erillisiä kysymyksiä, joihin osapuolten on vastattava. Kirjallisen menettelyn lopuksi EU:n tuomioistuimet voivat päättää pitää julkisen suullisen käsittelyn Euroopan unionin tuomioistuimessa. Tällöin tuomarit käyvät päätösneuvottelun ja antavat tuomionsa julkisessa istunnossa (ks. [kuva 3](#)). Tuomioon voi hakea muutosta kahden kuukauden ja kymmenen päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi asianosaisille⁸³. Jos tuomioista ei valiteta, ne tulevat lainvoimaisiksi tämän määräajan jälkeen.

Kuva 3 – Tapausten käsittelyn tavallinen eteneminen Euroopan unionin tuomioistuimessa

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

⁸² Poikkeustapauksissa tätä määräaika voidaan pidentää vastaajan perustellusta pyynnöstä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 81 artiklan nojalla (EUVL L 105, 23.4.2015, s. 1). Näin tapahtui useimmissa BPE:n kriisiratkaisua koskevissa asioissa.

⁸³ Unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artikla.

Liite II – Aiempina vuosina esitettyjen suositusten seuranta

Vuosi	Suositus	Tila	Tiedot
2019	Kun yhteinen kriisinratkaisuneuvosto arvioi, kuinka todennäköistä on, että oikeudenkäyntimenettelyjen tuloksena tapahtuu taloudellisten resurssien ulosvirtausta, sen olisi esitettävä arvionsa tueksi riittävät tapauskohtaiset perustelut.	Toteutettu	Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on arvioinut riskit tapausluokittain ja esittänyt joitakin syitä johtopäätöksilleen.
2019	Jos resurssien siirtymisen todennäköisyyttä ei ole mahdollista arvioida ennakkollisia vakausmaksuja vastaan vireille pantujen oikeudenkäyntimenettelyjen vuoksi, resurssien ulosvirtausta ei ole mahdollista sulkea pois ja ehdollinen vastuu olisi esitettävä. Tämän suosituksen osalta otetaan huomioon, miten oikeudenkäyntimenettelyt etenevät.	Toteutettu	Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on ilmoittanut kerätyt, kansallisella tasolla riitautetut ennakkolliset vakausmaksut ehdollisina vastuina tapauksissa, joita asianomainen kansallinen kriisinratkaisuviranomainen ei ole voinut arvioida.

Lyhenteet

Lyhenne	Selitys
BPE	Banco Popular Español S.A.
FROB	<i>Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria</i> (Espanjan kansallinen kriisinratkaisuviranomainen)
NCWO	<i>No creditor worse off</i> (velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan)
SEUT	Sopimus Euroopan unionin toiminnasta
SRB	Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto
Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annettu asetus	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 806/2014, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2014, yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismiin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta (EUVL L 225, 30.7.2014, s. 1).

Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston vastaus

Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto panee merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen ja kiittää hyvää yhteistyöstä tarkastuksen aikana.

Suositus 1. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen suosituksen 1.

Suositus 2. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen suosituksen 2.

Komission vastaus

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen asetuksen (EU) N:o 806/2014 92 artiklan 4 kohdan nojalla varainhoitovuoden 2019 osalta antamaan kertomukseen mahdollisista ehdollisista vastuista (joko yhteiselle kriisinratkaisuneuvostolle, neuvostolle, komissiolle tai muille), jotka ovat aiheutuneet yhteisen kriisinratkaisuneuvoston, neuvoston ja komission suorittaessa kyseisen asetuksen mukaisia tehtäviään

”Komissio on pannut merkille Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.”

Neuvoston vastaus

Neuvosto on ottanut Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen huomioon.

Tarkastustiimi

Yhteisen kriisinratkaisumekanismin perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 806/2014 92 artiklan 4 kohdan nojalla Euroopan tilintarkastustuomioistuimien raportit, jotka vuosittain mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet yhteisen kriisinratkaisuneuvoston, komission ja neuvoston suorittaessa asetuksen mukaisia tehtäviä.

Tämän kertomuksen laati IV tarkastusjaosto, jonka erikoisalana on markkinoiden sääntely ja kilpailukykyinen talous. Tarkastusjaoston puheenjohtaja on Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Alex Brenninkmeijer. Tarkastus toimitettiin Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Rimantas Šadžiuksen johdolla, ja siihen osallistuivat kabinettipäällikkö Mindaugas Pakstys, johtaja Joanna Metaxopoulou, toimialapäällikkö Paul Stafford, tehtävävastaava Matthias Blaas, tarkastajat Carlos Soler Ruiz ja Nadiya Sultan sekä oikeudellinen neuvonantaja Andreea-Maria Feipel-Cosciug.

Rimantas Šadžius

Mindaugas Pakstys

Joanna Metaxopoulou

Paul Stafford

Matthias Blaas

Carlos Soler Ruiz

Nadiya Sultan

Andreea-Maria Feipel-Cosciug

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2020.

[Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksellä nro 6-2019](#), joka koskee avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleen käyttämistä, pannaan täytäntöön datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat tilintarkastustuomioistuimen periaatteet.

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#) -käyttöoikeuden nojalla. Tämä merkitsee, että uudelleenkäyttö on sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Uudelleenkäyttäjä ei saa vääristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Uudelleenkäyttäjän on hankittava tarvittavat lisäoikeudet, jos tietty sisältö esittää tunnistettavissa olevia henkilöitä esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuviissa tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä. Jos tällainen lisäoikeus saadaan, yllä mainittu yleinen käyttöoikeus peruuntuu. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydetty suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta.

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patentteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin, eikä niiden käyttöön anneta lupaa.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkkejä ulkopuolisille verkkosivuille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logon käyttäminen

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.